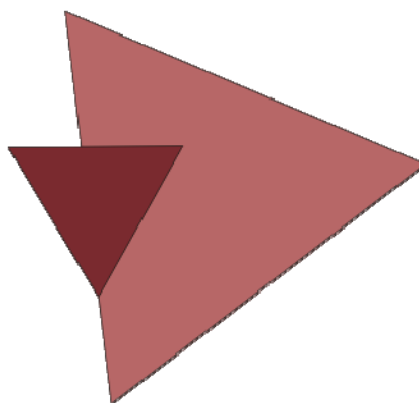

Biblioteca Județeană „George Barițiu” Brașov

Strategia de Dezvoltare a Sistemului Județean de Biblioteci Publice (2014 – 2020)

2014

Strategia de dezvoltare a Sistemului de Biblioteci publice din județul Brașov este produsul dialogului inițiat de Biblioteca Județeană „George Barițiu” Brașov cu entitățile beneficiare ale serviciilor bibliotecilor publice din județ. Parteneriatul a fost verificat și consolidat în cadrul atelierului de lucru desfășurat în perioada 24-25 iulie 2013, la Brașov.

La realizarea acestei strategii, cea de a doua de acest fel dezvoltată pentru un sistem județean de biblioteci publice, se cuvine să mulțumim tuturor celor care s-au implicat în proces, coautorii acestuia:

Daniela Banaurs, Biblioteca Județeană “George Barițiu” Brașov – bibliotecar
Ariana Bucur, Inspectoratul Școlar Județean Brașov – inspector general
Olimpia Bratu, Biblioteca Județeană “Christian Tell” Gorj – manager
Crina Buștenaru, Biblioteca Județeană “George Barițiu Brașov” – bibliotecar metodist
Camelia Crișan, IREX – coordonator training
Dragoș Florin David, Asociația Metropolitană Brașov, director general
Angela Dobrescu, Asociația Grupul de Inițiativă Locală Corona – președinte
Gabriela Hirian, Primăria Brașov – consilier
Maria Jinga, Primăria Hălchiu – referent
Georgiana Mihăilă, Biblioteca Publică Orășănească Rupea – bibliotecar
Constantin Mitucă, Biblioteca Județeană Christian Tell Gorj – coordonator județean
Biblionet, bibliotecar metodist
Daniel Nazare, Biblioteca Județeană “George Barițiu” Brașov – manager
Ruxandra Nazare, Biblioteca Județeană “George Barițiu” Brașov – coordonator județean
Biblionet, bibliotecar
Elena Odăianu, Biblioteca Publică din comuna Dumbrăvița – bibliotecar
Ionel Olăianoș, Primăria Dumbrăvița – consilier local, Comisia de cultură, educație și sport
Delia Andreea Oltean, Agenția de Dezvoltare Durabilă a Județului Brașov – agent dezvoltare
Luiza Paloș, Camera de Comerț și Industrie Brașov – director relații
Paul Pînzaru, IREX – coordonator regional
Sorin Pop, consultant IREX
Claudia Popa, Asociația Colors – președinte
Claudia Popescu, Biblioteca Județeană “George Barițiu” Brașov – șef serviciu
Daniela Prahoveanu, Consiliul Județean Brașov – consilier
Alice Roman, Biblioteca Județeană “George Barițiu” Brașov – bibliotecar trainer
Ovidiu Savu, Muzeul Memorial Casa Mureșenilor – muzeograf
Sorina Stanca, Biblioteca Județeană “Octavian Goga” Cluj – manager
Alexandru Stănescu, Asociația Slow Food Brașov – președinte
Szonda Szabolcs, Biblioteca Județeană “Bod Péter” Covasna – manager

Cuprins:

1. Contextul organizării și aplicării procesului de planificare strategică a sistemului de biblioteci publice a județului Brașov	4
2. Metodologia aplicării procesului de planificare strategică.....	6
3. Situația existentă – analiza mediului intern.....	8
4. Situația existentă – analiza mediului extern	19
5. Definierea și proiectarea elementelor de planificare strategică (pentru perioada 2014-2020)...	29
6. Planul de acțiuni	35
7. Aranjamente instituționale pentru implementarea strategiei SBPJBV.....	35
8. Monitorizare și evaluare a implementării strategiei SBPJBV	37
9. Concluzii ale procesului participativ de planificare	39

1. Contextul organizării și aplicării procesului de planificare strategică a sistemului de biblioteci publice a județului Brașov

Sistemul de biblioteci publice din județul Brașov este constituit din 33 instituții funcționale în momentul de față și anume din Biblioteca Județeană Brașov, 26 biblioteci comunale, Bibliotecile orașenești Ghimbav, Râșnov, Rupea și Bibliotecile municipale Codlea, Făgăraș și Săcele.

Conform legislației în vigoare, bibliotecile publice din județ depind administrativ și financiar de autoritățile publice locale. Legea 334/2002 a bibliotecilor, republicată, cu modificări și completări, art. 28, lit. b stabilește în sarcina Bibliotecii Județene să *coordoneze activitatea bibliotecilor publice de pe raza județului în care își desfășoară activitatea, prin acțiuni specifice de îndrumare și de evaluare, prin proiecte, programe și activități culturale, precum și acțiuni de îndrumare profesională; asigură aplicarea unitară a normelor biblioteconomice și a legislației în domeniu și coordonarea aplicării strategiilor și programelor de automatizare a activității și serviciilor acestor biblioteci*. Viabilitatea sistemului de biblioteci publice a județului Brașov, adaptarea la schimbările ce se produc în mediul extern sunt asigurate de relația partenerială ce se dezvoltă între membrii sistemului și între aceștia și autorități, Bibliotecii Județene „George Barițiu” revenindu-i rolul de catalizator și coordonator.

Elaborarea unui plan strategic de dezvoltare a sistemului de biblioteci publice din județul Brașov se subscie reglementărilor legislative la nivel internațional, național, regional și local – Obiectivele tematice ale politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020, corelate cu Agenda Culturală Europeană și Planul de Lucru pentru Cultură a Uniunii Europene (2014 – 2020) care asigură surse financiare pentru susținerea domeniului cultural; Strategia Sectorială în domeniul Culturii și Patrimoniului Național pentru perioada 2014-2020; Strategia de dezvoltare regională pentru Regiunea Centru pentru perioada 2014-2020; Strategia de Dezvoltare a Județului Brașov - orizonturi 2013-2020-2030, realizată de Agenția de Dezvoltare Durabilă a Județului Brașov în parteneriat cu Consiliul Județean Brașov; Strategia de Dezvoltare Durabilă Integrată a Zonei Metropolitane Brașov 2014-2020, elaborată de Agenția Metropolitană Brașov și Planul Integrat de Dezvoltare Urbană (PIDU) pentru polul de creștere Brașov.

Procesul național de planificare pentru perioada 2014-2020. România se apropie de sfârșitul perioadei de planificare strategică 2007-2013 și se pregătește pentru perioada 2014-2020. Anul 2012 a fost anul de start al procesului de planificare declanșat de Ministerul Afacerilor Europene prin Memorandumul „Aprobarea acțiunilor și documentelor privind pregătirea accesării și implementării fondurilor europene în perioada 2014-2020”, care vizează orientările metodologice pentru programarea fondurilor europene destinate unei dezvoltări inteligente,

durabile și inclusive pentru perioada de planificare 2014-2020, în acord cu obiectivele Strategiei Europa 2020.

Programul național Biblionet – „Lumea în biblioteca mea” este una dintre cele mai importante investiții în sistemul de biblioteci publice pentru facilitarea accesului public la internet și construirea unui sistem durabil de biblioteci publice moderne în România. Programul Biblionet este finanțat de Fundația Bill și Melinda Gates prin inițiativa Global Libraries și s-a derulat pe o perioadă de 5 ani (2009-2013) prin Fundația International Research & Exchanges Board (IREX).

Biblionet este un parteneriat între IREX, Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale, Fundația EOS (Educating for an Open Society), Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România (ANBPR), Intutext și bibliotecile publice românești.

Obiectivul programului Biblionet este de a facilita accesul populației la mijloacele tehnologiei informaționale. Prin intermediul programului, peste 2 000 de biblioteci publice din România vor primi calculatoare pentru accesul publicului la internet, printr-un proces de selecție competitivă și peste 3 500 de bibliotecari vor participa la cursuri de formare pentru a putea folosi la maxim potențialul noilor resurse tehnologice în beneficiul comunităților.

În acest context, s-a dorit ca bibliotecarii să fie capabili să conceapă și să implementeze servicii și activități eficiente în beneficiul comunității, prin identificarea nevoilor comunităților în care trăiesc, a intereselor tuturor actorilor locali, județeni și naționali și prin atragerea resurselor locale disponibile. Este crucial ca bibliotecarii să poată face parteneriate strategice pentru a canaliza resursele și a multiplica efectele pozitive, astfel încât să poată fi văzuți ca parteneri importanți pentru planurile de dezvoltare comunitară.

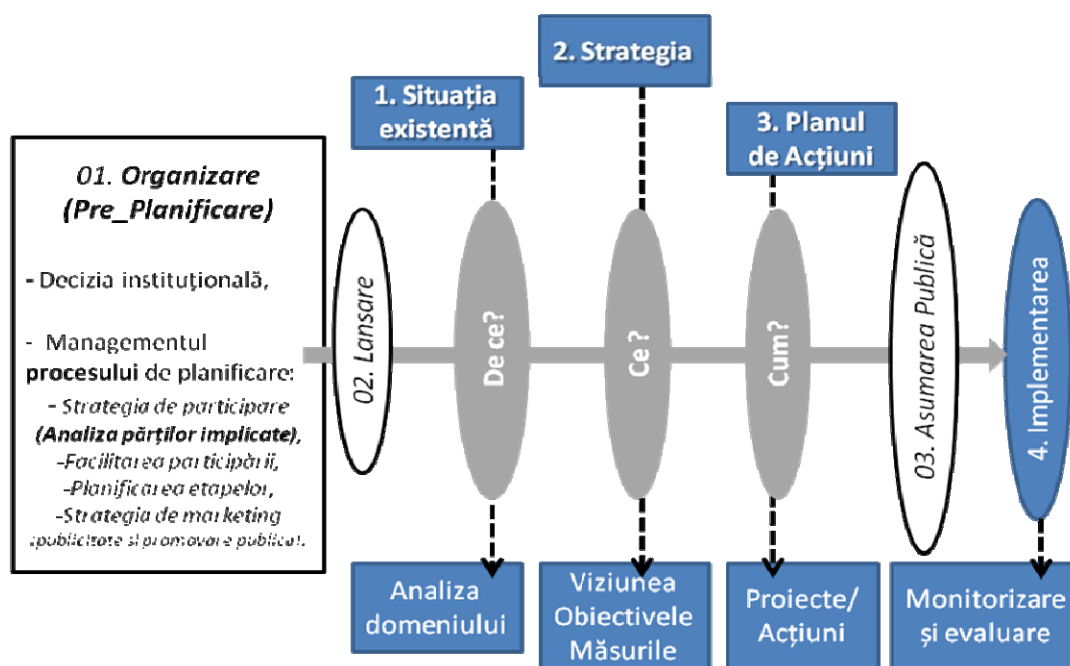
Din 2010 în județul Brașov s-a implementat Programul Biblionet, beneficiarii direcți fiind bibliotecile publice locale care și-au îmbunătățit considerabil infrastructura, grație generoasei donații de computere, softuri și echipamente periferice destinate diversificării serviciilor și accesului public la internet. În același timp, bibliotecarii și-au dezvoltat competențele profesionale datorită cursurilor de formare profesională susținute de bibliotecarii traineri ai Bibliotecii Județene Brașov, în cadrul programului Biblionet. O serie de biblioteci din județ (Dumbrăvița, Făgăraș, Săcele, Voila) au reușit să acceseze micro finanțări pentru proiecte inovatoare (programe de educație ecologică, incluziunea socială a romilor, ateliere de handmade, bursa producătorilor de cartofi). Alte biblioteci au dezvoltat activități noi, de succes, atrăgând noi utilizatori spre biblioteci și finanțarea programelor de către autoritățile locale. Toate au dus la îmbunătățirea serviciilor de bibliotecă, aplecarea sporită a bibliotecarilor spre nevoile comunităților, implicarea în creșterea calității vieții și sporirea rolului bibliotecii publice în coeziunea comunității. Rețeaua constituită de bibliotecile publice locale, a cărei consolidare este misiunea Bibliotecii Județene „George Barițiu” Brașov, poate servi drept bază pentru realizarea de proiecte integrate în domeniul culturii, inovației tehnologice și industriilor creative.

Participarea membrilor echipei Bibliotecii Județene „George Barițiu” Brașov la Atelierul de planificare strategică din 16-17 mai 2012 susținut de IREX cu sprijinul a doi consultanți, precum și exemplul Strategiei de dezvoltare a Sistemului Județean de Biblioteci Publice Gorj au condus la luarea deciziei de a elabora această strategie și pentru sistemul de biblioteci publice din județul Brașov, utilizând metoda participativă, scopul fiind consultarea tuturor părților interesate pentru a putea răspunde nevoilor reale ale comunității.

2. Metodologia aplicării procesului de planificare strategică

Metodologia de aplicare a procesului de planificare strategică a fost definită în cadrul atelierului susținut de IREX și experții consultanți la Brașov (16-17 mai 2012), în sala de conferințe de la mansarda Bibliotecii Județene „George Barițiu”. Au participat directori de biblioteci județene, bibliotecari metodiști și formatori din bibliotecile județene, precum și bibliotecari locali din județele Brașov, Cluj, Gorj și Mureș. Ca urmare a discuțiilor și feedback-ului, a fost editat și difuzat tuturor participanților un raport intitulat „Dezvoltarea planurilor strategice pentru sistemele de biblioteci publice județene”.

Schema generală și etapele obligatorii de parcurs asupra cărora participanții au convenit sunt următoarele:

Etapele 01-02. Pre-planificare – organizarea și lansarea procesului de planificare

Pe baza acestei metodologii, conducerea Bibliotecii Județene „George Barițiu” Brașov (numită în continuare BJBV) a emis Dispoziția nr. 15/04.03.2013 prin care instituția își asumă public responsabilitatea inițierii și coordonării exercițiului de planificare strategică pentru perioada 2014-2020 a Sistemului județean de biblioteci publice din județul Brașov. Intenția de elaborare a strategiei vizând sistemul județean de biblioteci publice și echipa au fost anunțate la nivel intern birourilor și serviciilor Bibliotecii Județene Brașov în întâlnirea cu Consiliul Științific din 12 iunie 2013. Lansarea a avut loc public în conferința de presă organizată în 14 iunie 2013 la care au fost invitați să participe și au luat parte reprezentanți ai autorităților, organizațiilor nonguvernamentale, mediului de afaceri și mass mediei.

Etapa 1 – Elaborarea profilului sistemului de biblioteci publice din județul Brașov

Pornind de la metodologie și de la ceea ce s-a convenit în prima întâlnire de lucru dintre echipa BJBV cu consultantul IREX din 5 martie 2013, s-a lucrat la analiza sistemului de biblioteci publice din județul Brașov, urmărindu-se evaluarea și descrierea sistemului județean de biblioteci publice pe următorii indicatori

- resurse fizice – infrastructură; resurse umane și structura de personal; relațiile sociale – interne în cadrul sistemului județean de biblioteci publice și externe dintre acest sistem cu beneficiarii lui, colaboratori și parteneri, cu nivelele de decizie superioară; resurse financiare – balanța venituri/cheltuieli, surse de finanțare publice și accesul la alte tipuri de finanțări.

- s-a conceput și s-a aplicat un chestionar pe bibliotecarii din județul Brașov pentru a identifica problemele cu care se confruntă și nevoile bibliotecilor publice locale, care sunt persoanele și instituțiile partenere pe plan local și așteptările lor față de biblioteca județeană brașoveană, precum și cum doresc să arate biblioteca lor după 7 ani.

Rezultatele acestei etape sunt prezentate în capitolul 3 Situația existentă – analiza mediului intern.

Etapa a 2-a – Organizarea și susținerea Atelierului „Definirea Strategiei de dezvoltare a Sistemului județean de biblioteci publice”

În zilele de 24-25 iulie 2013, la Brașov, a avut loc atelierul Strategia de dezvoltare a sistemului județean de biblioteci publice, coordonat de echipa BJBV, cu participarea a 20 de persoane reprezentând părțile implicate identificate la nivel local, județean și regional.

Rezultatele atelierului sunt prezentate în capitolele care urmează.

2.1. Definirea domeniului planificării strategice

Au fost definite astfel:

- **Scara:** județeană – sistemul județean de biblioteci publice

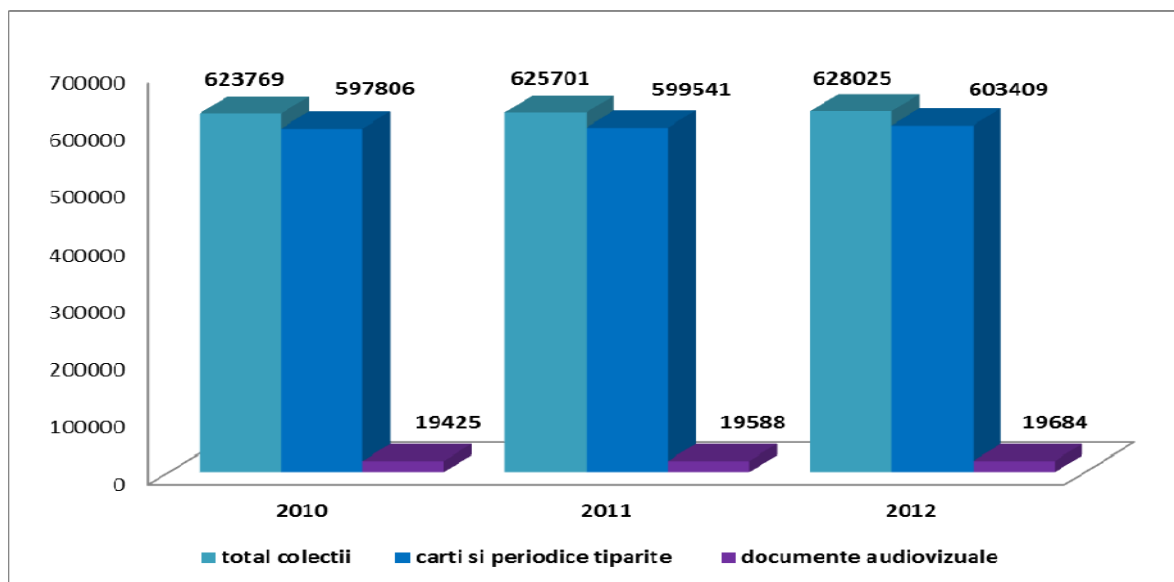
- **Poziția în ierarhia documentelor de planificare:** document pentru fundamentarea unei politici de dezvoltare a subsectorului: „Biblioteci și Lectură publică”, a sectorului „Cultură”, din domeniul „Social” pentru nivelul județean.
- **Tipul documentelor finale:** Strategie și Plan de acțiuni
- **Teritoriul sau aria:** județul Brașov
- **Domeniul de implementare, respectiv zona de impact:** (1) administrativ – local (bibliotecile municipale, orașenești și comunale din județul Brașov); (2) sectorial – regional (sisteme județene de biblioteci publice din regiune) și național (sisteme județene de biblioteci publice din alte regiuni; politici, programe specifice ale Ministerului Culturii și Patrimoniului Național)
- **Perioada** în care se vor implementa documentele: Strategia 7 ani (2014-2020), Planul de acțiuni anual.

3. Situația existentă – analiza mediului intern

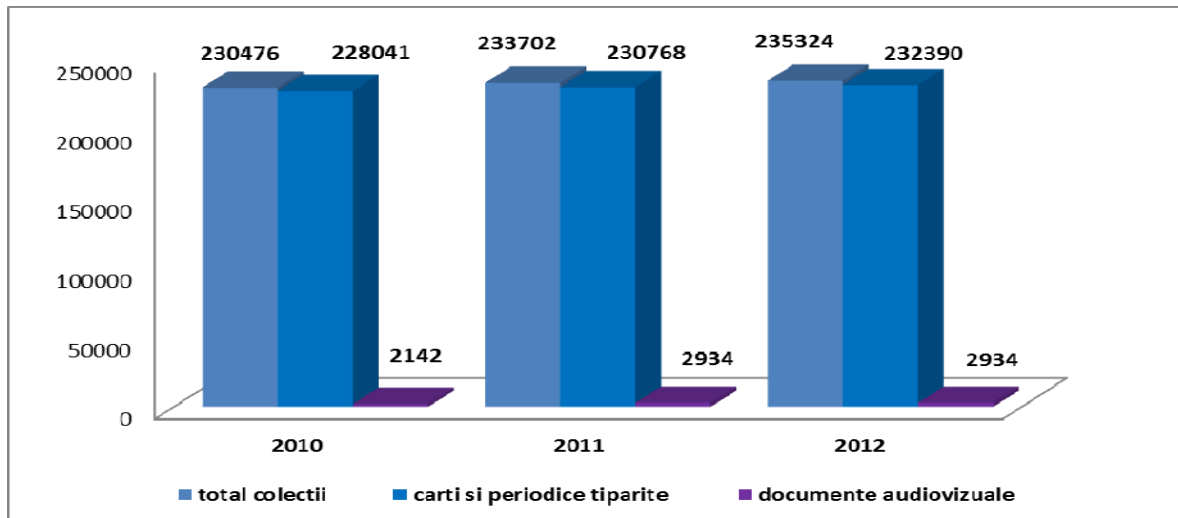
Situația actuală a sistemului de biblioteci publice a județului Brașov este reflectată în statisticile anuale, precum și din centralizarea datelor obținute prin aplicarea unor chestionare. Ne-am raportat la perioada 2010-2012, ani în care s-a derulat programul Biblionet în județul Brașov în condițiile crizei.

Bibliotecile publice, ca instituții de informare, cultură și educație cu profil enciclopedic, oferă și pun la dispoziție o varietate de documente tipărite și audio-vizuale, constituite din cărți, publicații de patrimoniu, ziare, ghiduri, audio book-uri, CD-uri și filme, baze de date etc. Acestea se regăsesc în colecțiile bibliotecilor și evoluția lor statistică arată astfel:

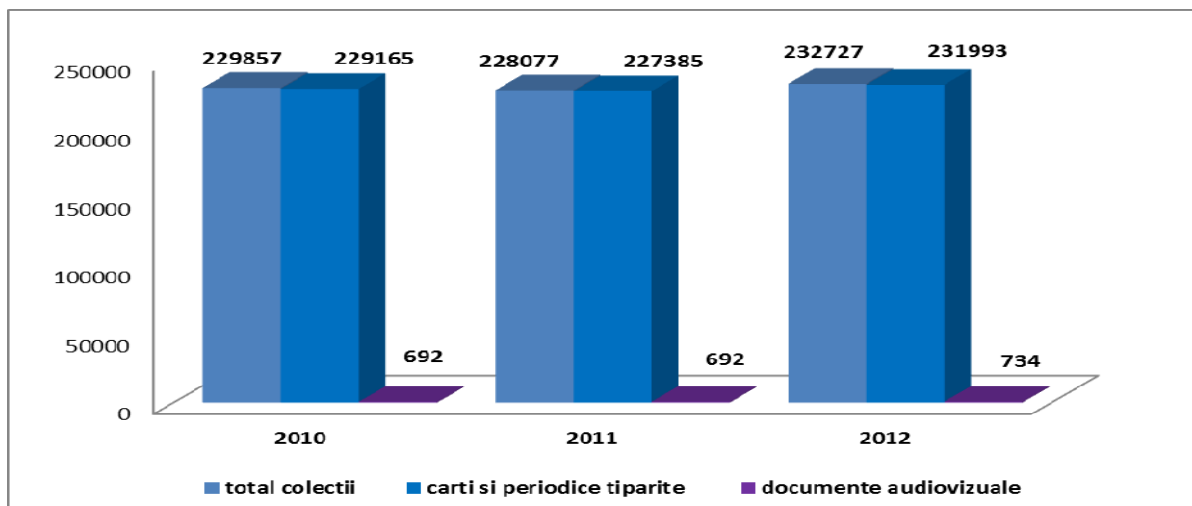
Biblioteca Județeană Brașov

Bibliotecile municipale și orașenești

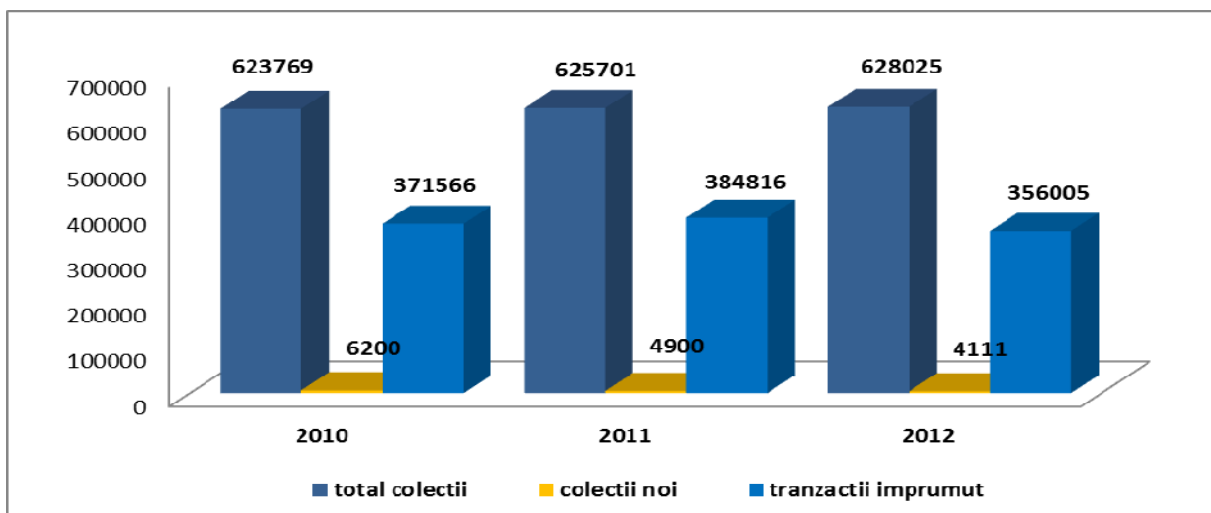

Bibliotecile comunale

Esențial pentru bibliotecile publice și comunitățile pe care le deservește este numărul de documente noi achiziționate anual. Acest indicator prezintă următoarea evoluție la

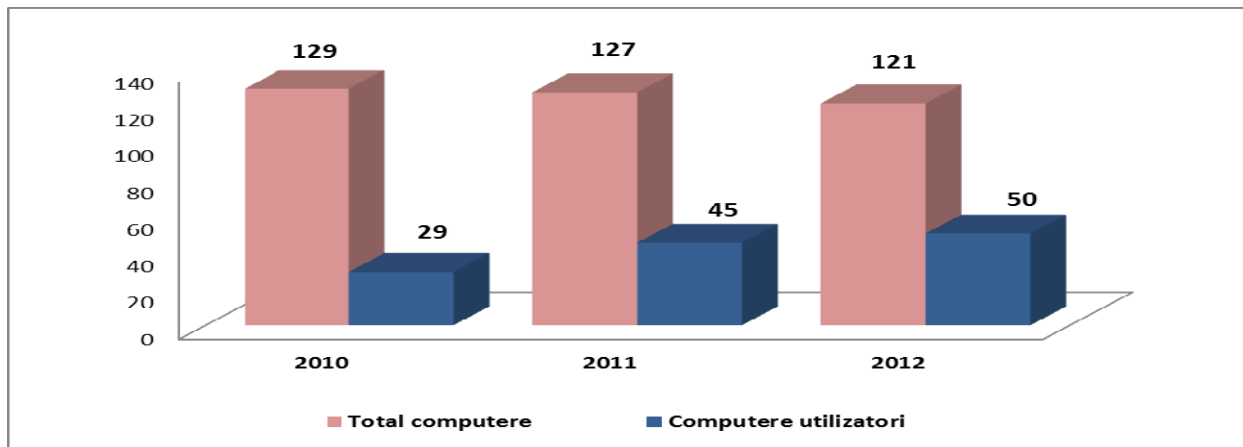
Bibliotecă Județeană Brașov

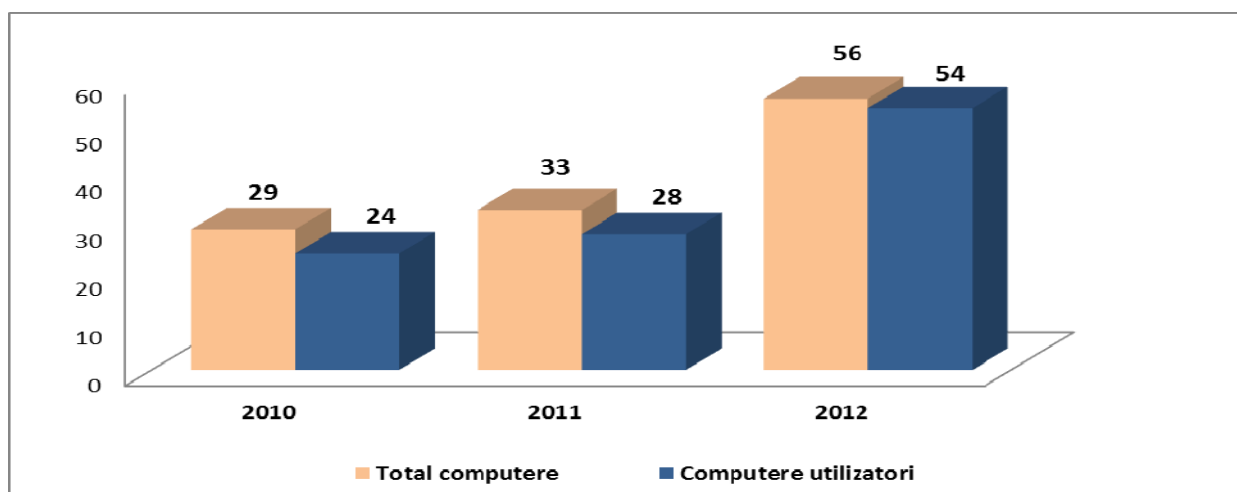
Mărimea colecțiilor este în creștere, totuși nu se respectă cerințele Legii bibliotecilor în cazul bibliotecilor municipale, orașenești și comunale. Creșterea colecțiilor se realizează pe seama donațiilor și mai puțin a achizițiilor noi, care este în descreștere dramatică. Faptul are foarte probabil impact la nivelul împrumuturilor făcute de cititori, constatându-se scăderea tranzacțiilor de împrumut. Creșterea colecțiilor la bibliotecile comunale, municipale și orașenești se realizează în special prin donații de la Biblioteca Județeană și de la persoane fizice și colecționari. Sumele prevăzute în bugetele locale pentru achiziție carte, cu unele excepții notabile, sunt sub cerințele legale ori dirijate spre alte capitole de cheltuieli. Astfel, bugetul de achiziție carte este foarte mic în raport cu bugetul alocat pentru alte cheltuieli ale bibliotecilor. În același timp, prețul mediu de achiziție al publicațiilor a crescut permanent, un buget de achiziție rămas la suma din anul precedent sau sporit puțin neacoperind inflația și conducând la cumpărarea unui număr mai mic de documente.

Diversificarea serviciilor a atras noi utilizatori către bibliotecile publice. Programul Biblionet a însemnat pentru sistemul județean de biblioteci publice, mai ales pentru bibliotecile comunale, dotarea cu tehnologia informației și creșterea pregătirii profesionale a bibliotecarilor. Cu o investiție de 1.054.690 lei au fost dotate peste 30 de biblioteci publice și instruiți peste 60 de bibliotecari. Computere moderne au fost la dispoziție gratuit utilizatorilor, iar instruirea bibliotecarilor s-a tradus în crearea de servicii inovatoare și cursuri oferite în sprijinul comunității. În acest context, utilizarea bibliotecilor a crescut chiar dacă numărul de publicații noi a scăzut.

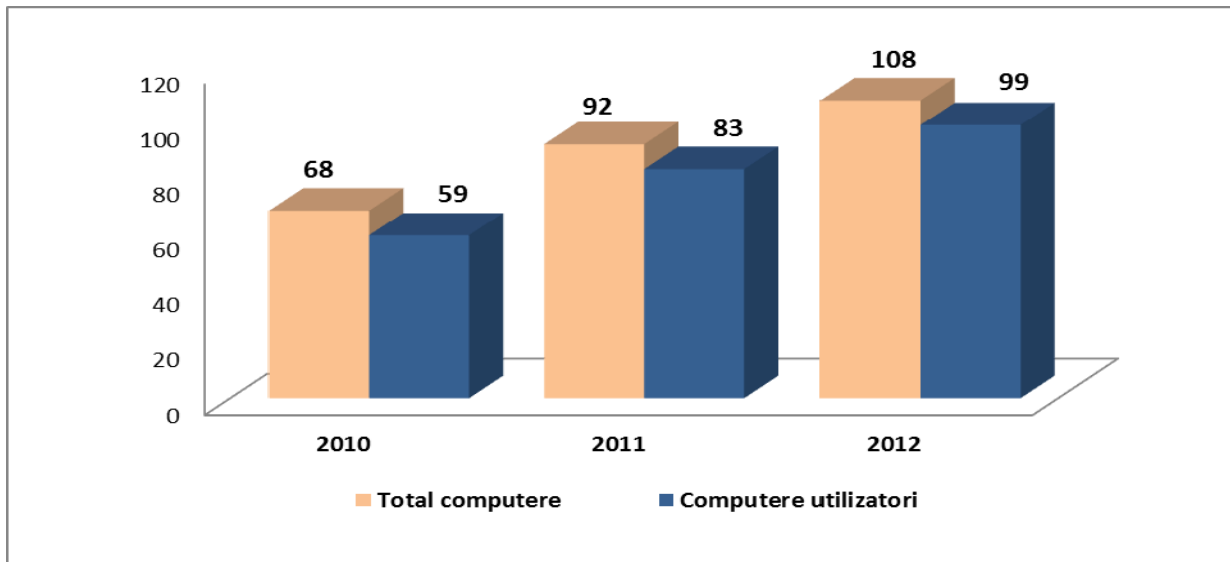
Dotarea cu computere pentru public la Biblioteca Județeană Brașov a evoluat astfel:

La nivelul bibliotecilor municipale și orașenești, dotarea cu computere pentru public a evoluat astfel :

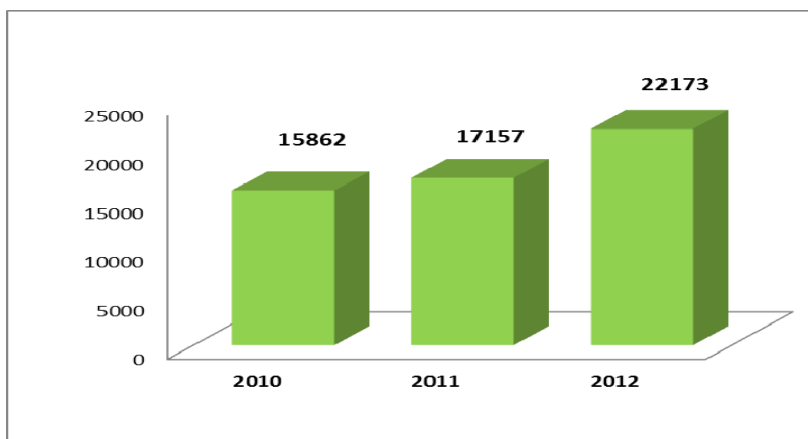

Bibliotecile comunale prezintă următoarea situație:

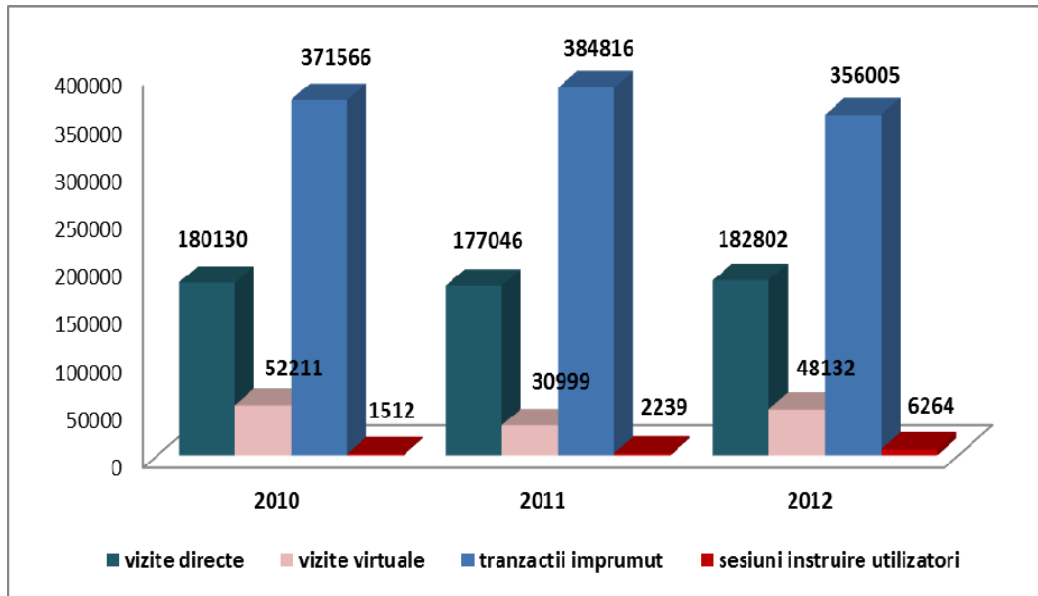
S-a constituit astfel o rețea de computere și rețele profesionale de biblioteci, grupate coerent teritorial. Rezultă limpede că în viitor o prioritate trebuie să o constituie administrarea, dezvoltarea și modernizarea continuă a rețelei de computere la nivel județean, destinate publicului. Biblioteca Județeană Brașov, în virtutea atribuțiilor de coordonare profesională, îndrumare și evaluare, trebuie să își asume rolul de a gestiona relația cu autoritățile locale în vederea convingerii de a susține permanent dotarea bibliotecilor publice și formarea continuă a bibliotecarilor. Rămâne o problemă nerezolvată dotarea bibliotecilor publice brașovene cu calculatoare și softuri de bibliotecă pentru personalul bibliotecilor.

Urmarea directă a fost creșterea frecvenței și a utilizării generale a bibliotecilor publice, numărul utilizatorilor activi, a vizitelor în alte scopuri decât împrumutul de carte și a participării la cursurile de inițiere și folosire a noii tehnologii informaționale fiind în creștere. La BJBV, situația în perioada 2010-2012 arată astfel

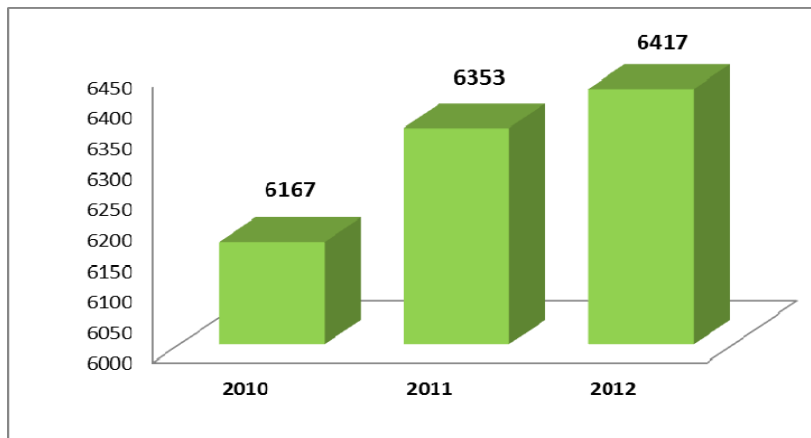
Biblioteca Județeană Brașov - Utilizatorii activi

iar frecvența Bibliotecii Județene Brașov indică următoarele cifre:

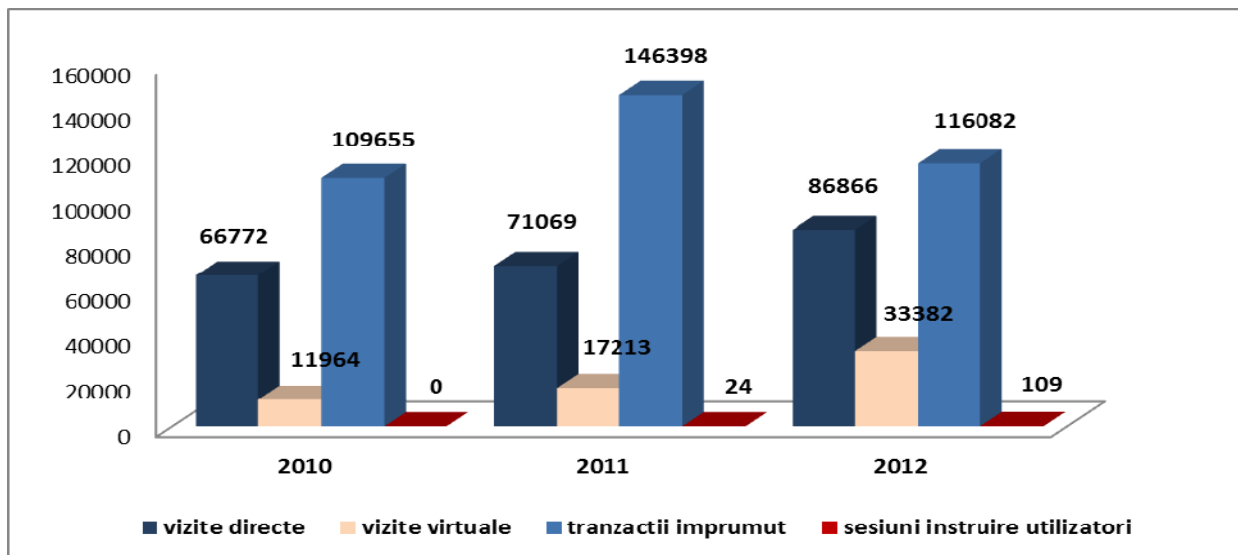
Utilizarea Bibliotecii Județene Brașov

La nivelul bibliotecilor municipale și orășenești, datele arată astfel

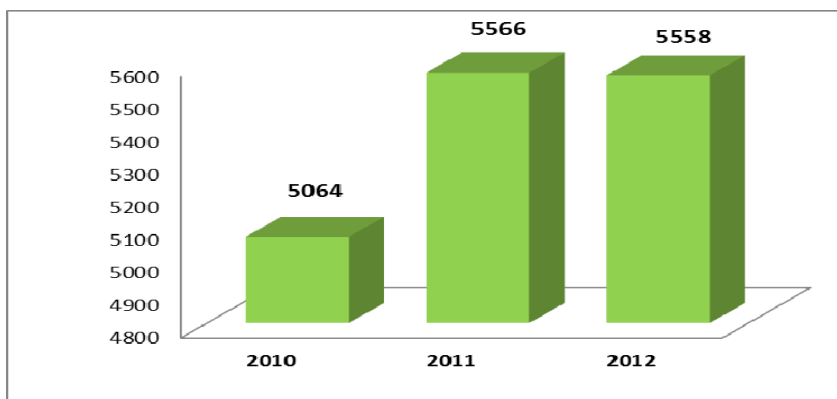

Biblioteci municipale și orășenești – Utilizatori activi

Utilizarea Bibliotecilor municipale și orășenești

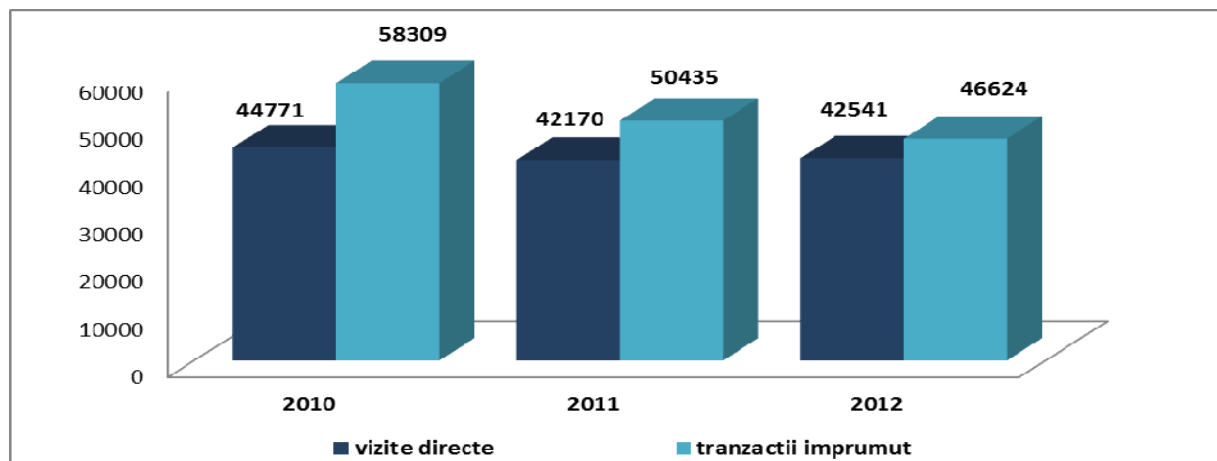

Bibliotecile comunale prezintă situația următoare

Bibliotecile comunale -
 Utilizatori activi

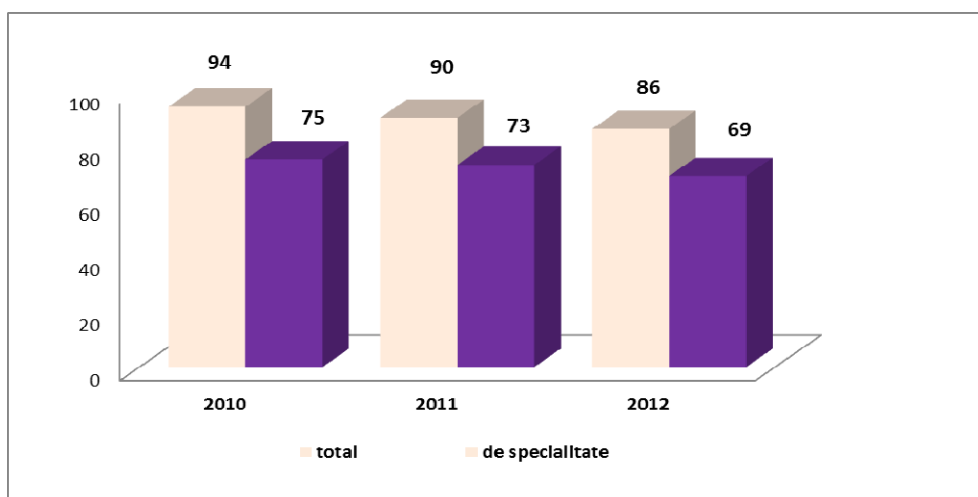
Utilizarea Bibliotecilor comunale

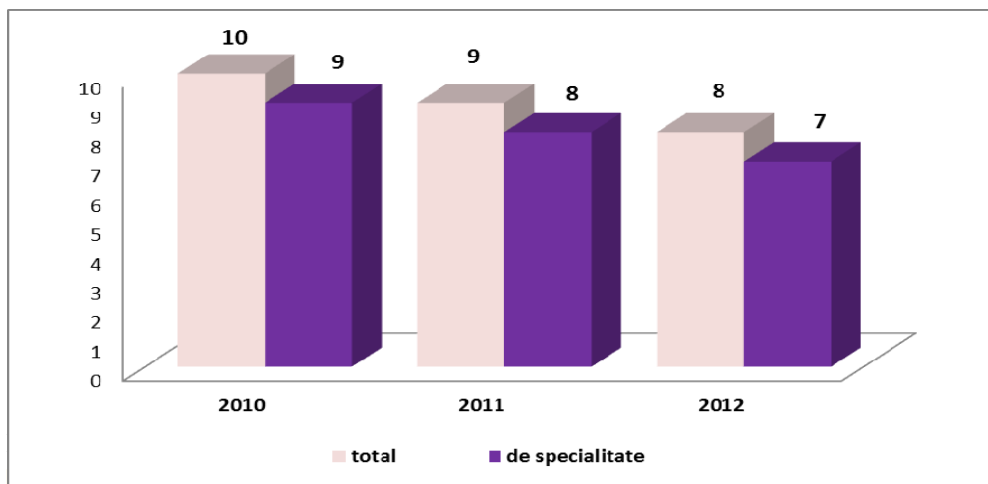
Proces susținut de programul:

Se observă relația directă dintre accesul la internet și noile servicii și creșterea frecvenței bibliotecilor. O analiză a utilizării calculatoarele din bibliotecile publice din județul Brașov se află în anexa 3. Ea cuprinde date despre vârsta utilizatorilor, profesia, domeniile de interes pe internet și date despre impactul asupra oamenilor, cum și-au rezolvat problemele grație bibliotecii și influența pe care au avut-o în îmbunătățirea calității vieții. La biblioteca publică, cetățenii reușesc să rezolve probleme legate de educație, găsirea unui loc de muncă, turism, calificare profesională, comunicare cu rudele din străinătate, agricultura, administrarea unei afaceri prin comerț electronic etc. Se adaugă schimbarea obiceiurilor de lectură, migrarea comunității cititorilor spre mediul virtual și interesul sporit pentru bibliotecile digitale. Toate au contribuit la schimbarea din ce în ce mai mult a percepției bibliotecii publice dintr-un depozit de carte, loc de păstrare și împrumut de cărți într-un spațiu de acces la informație de uz general, cu programe de educație non formală și evenimente culturale ce răspund la problemele cetățenilor.

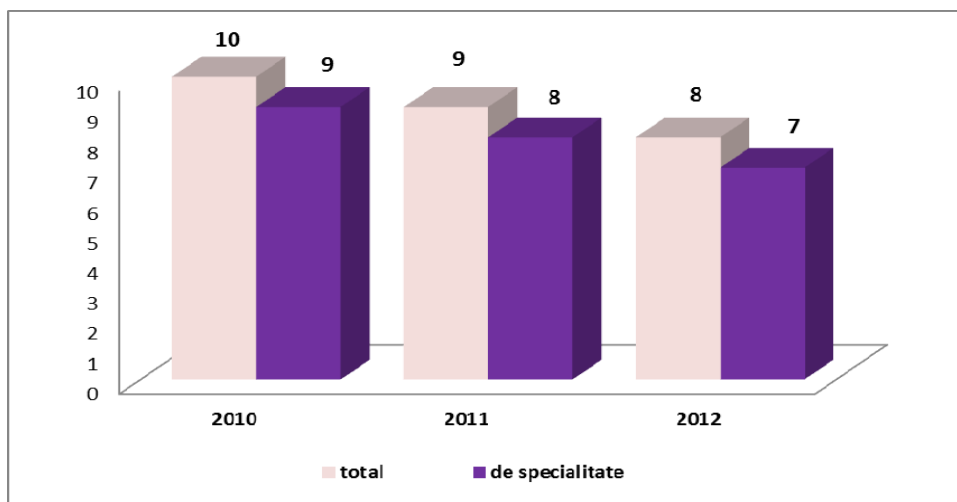
Calitatea și diversitatea serviciilor depind de personalul existent în biblioteci, aflat însă în scădere din cauza crizei, reducerilor de posturi și constrângerilor legale prevăzute de OUG 63/2010. Iată situația personalului din Biblioteca Județeană „George Barițiu” Brașov

Biblioteca
 Județeană Brașov
 – Resurse umane

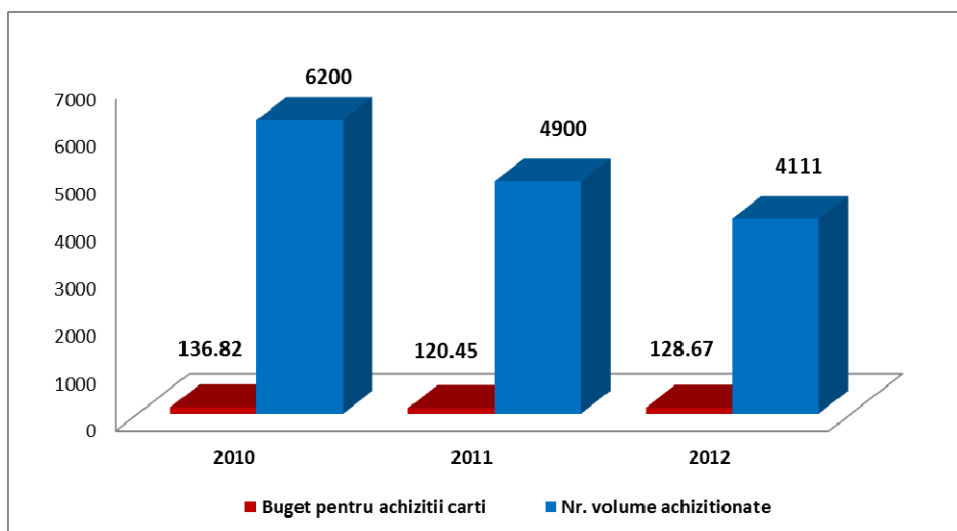
Biblioteci
 municipale și
 orașenești
 – Resurse umane

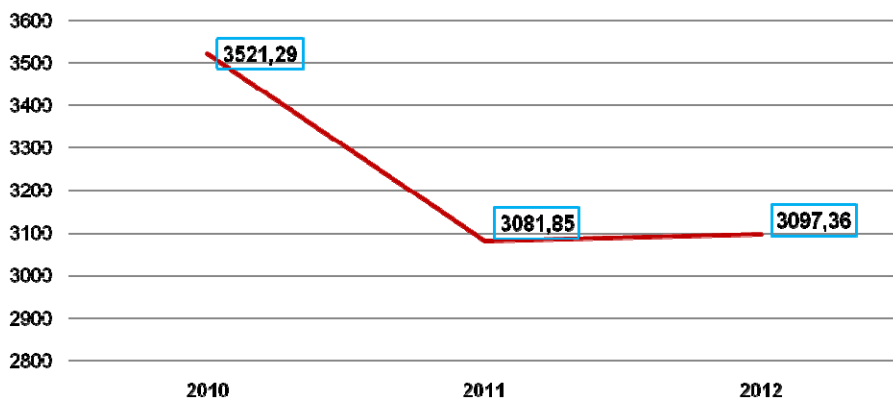
Biblioteci
 comunale – Resurse
 umane

Trebuie să ținem cont că personalul administrativ și de întreținere lipsește la bibliotecile orășenești și comunale. În schimb, pregătirea bibliotecarilor publici a crescut, au urmat diverse forme de pregătire în cadrul programului Biblionet, fiind instruiți să ofere asistență și suport în diverse domenii, inclusiv educația financiară.

Resursele financiare ale sistemului județean de biblioteci publice reflectă sursele de finanțare și accesul la alte tipuri de resurse. Finanțarea publică este majoritară la toate nivelele.

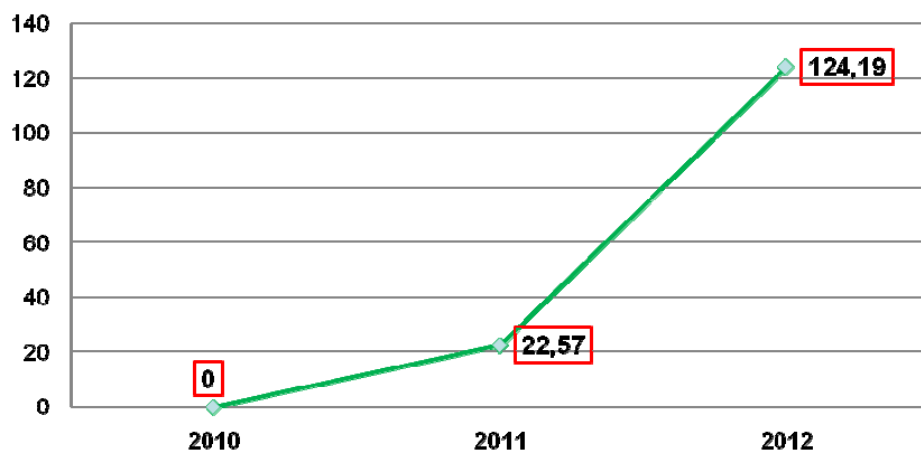

Biblioteca Județeană
 Brașov – Buget
 anual achiziții (mii
 de lei)

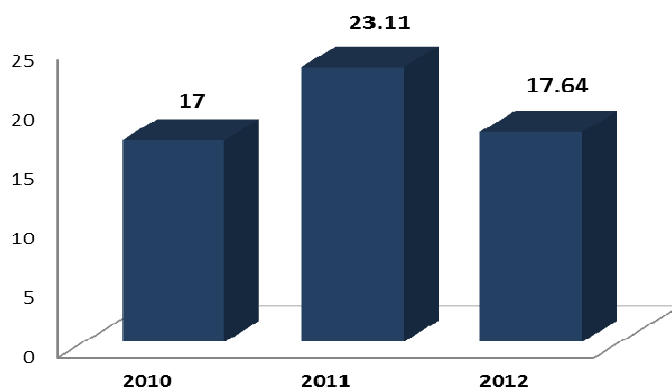
Biblioteca Județeană Brașov – Buget anual (mii lei)

În ultimii doi ani, a crescut accesarea de finanțări externe – programele Biblionet, Grundtvig – ceea ce arată pregătirea și flexibilitatea bibliotecarilor de a face proiecte în domenii inovatoare, precum antreprenoriatul social, ce susțin eforturile administrației și autorităților locale pentru comunitate.

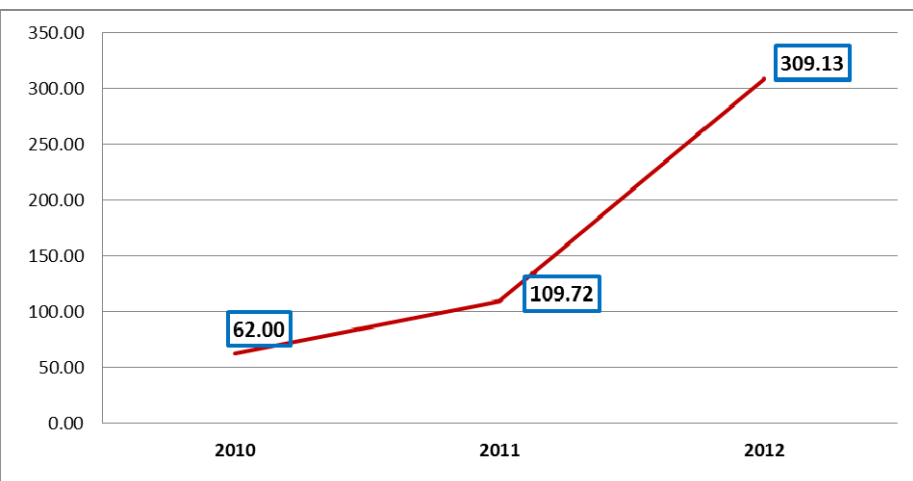
Biblioteca Județeană Brașov – Resurse atrase/ finanțări externe (mii lei)

Biblioteci municipale și orașenești – Buget anual achiziții (mii lei)

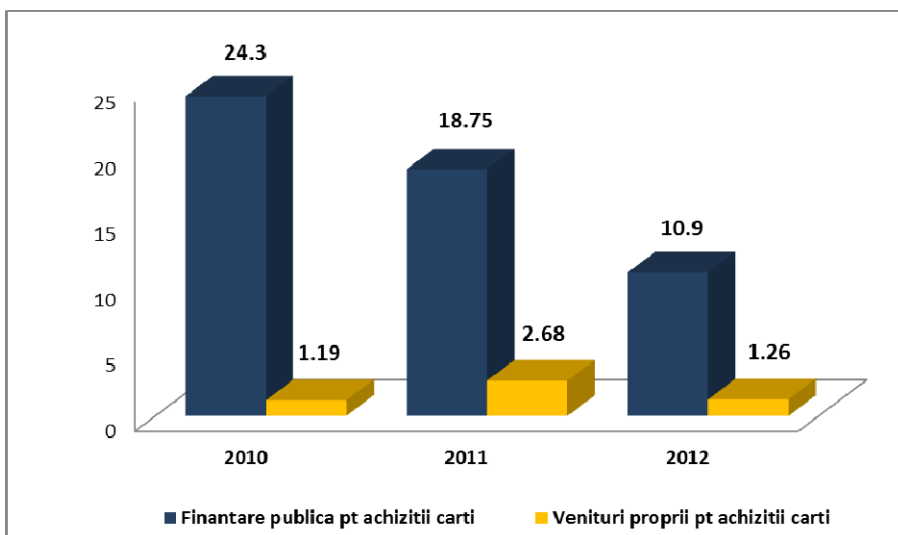
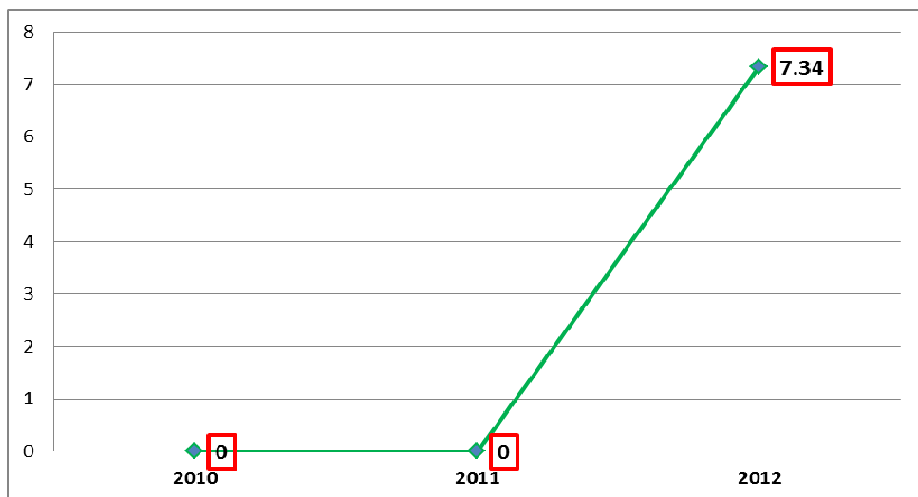
Proces susținut de programul:

biblionet

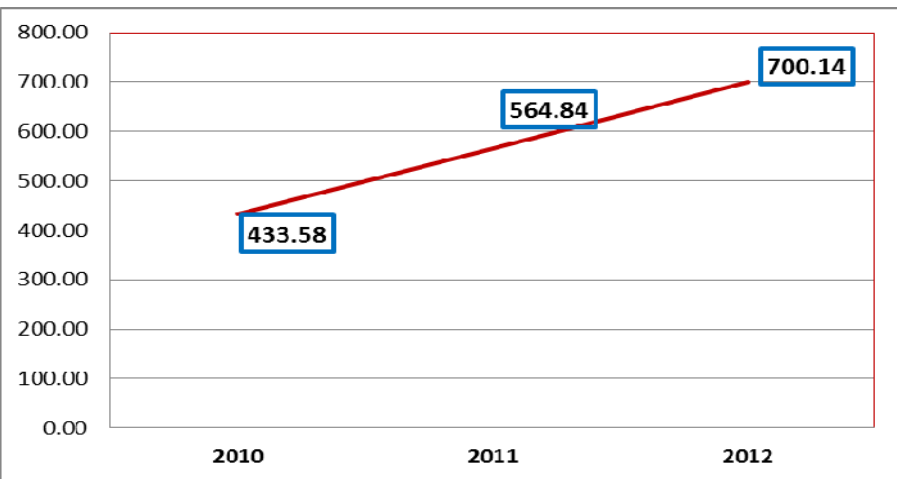

Biblioteci municipale și orașenești –
 Buget anual total (mii lei)

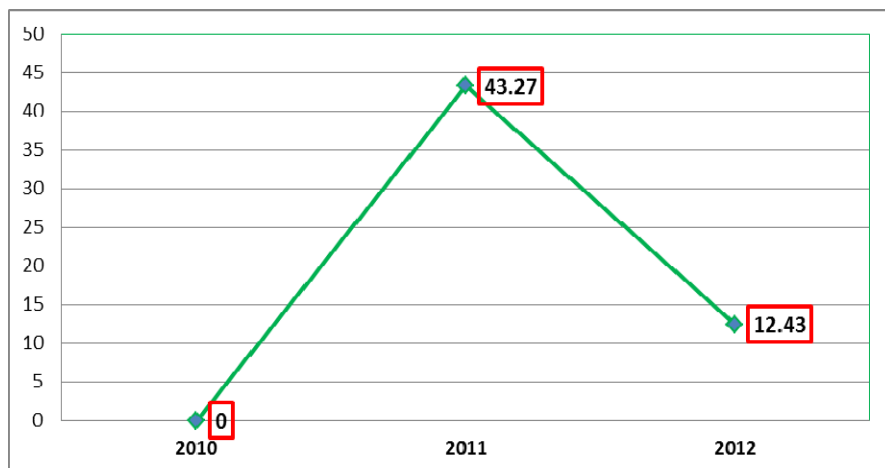
Biblioteci municipale și orașenești
 – Resurse atrase/ Finanțări
 externe
 (mii lei)

Biblioteci comunale –
 Buget anual achiziții
 (mii lei)

Biblioteci comunale – Buget anual total (mii lei)

Biblioteci comunale - Resurse atrase/Finanțări externe (mii lei)

4. Situația existentă – analiza mediului extern

4.1. Analiza potențialului de dezvoltare a sistemului de biblioteci publice a județului Brașov ca instrument de susținere a dezvoltării durabile locale și județene

Putem analiza potențialul de dezvoltare a sistemului județean de biblioteci publice Brașov din mai multe perspective. Din punct de vedere financiar, am încercat să măsurăm în bani anumite activități și proiecte desfășurate de BJBV și bibliotecile publice din județ în studiul *Biblioteca Județeană Brașov, bibliotecile publice din județul Brașov și impactul în comunitatea locală de*

Proces susținut de programul:

19

Ruxandra Nazare, Horia Moașa, Alice Roman (Brașov, Editura Ecran Magazin, 2012), realizat în 2012 și disponibil online la adresa <http://86.125.112.199/vlib/bibljud/bibljud.pdf> (anexa 2). Datele demonstrează contribuția bibliotecilor publice la dezvoltarea locală, prin economisirea resurselor din bugetul beneficiarilor (de exemplu Grădinița de vară), prin atragerea de finanțări (cazul subvențiilor APIA) și chiar prin susținerea de activități productive de către romii în proiecte de economie socială și antreprenoriat (Rures - Dumbrăvița pentru oameni, Clubul de handmade de la Biblioteca Municipală Făgăraș).

Din perspectivă socio-economică, corelând cu prioritățile identificate la nivel județean (Strategia de dezvoltare a județului Brașov orizonturi 2013-2020-2030, Strategia de dezvoltare durabilă integrată a zonei metropolitane Brașov, Planul integrat de dezvoltare urbană a polului de creștere Brașov), la nivel național (Strategia sectorială în domeniul culturii și patrimoniului național pentru perioada 2014-2020) și european (Obiectivele tematice ale politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020, corelate cu Agenda Culturală Europeană și Planul de Lucru pentru cultura a UE 2014-2020), Sistemul de biblioteci publice al județului Brașov poate susține prioritățile dezvoltării durabile, integrate, inteligente și incluzive. Potrivit cu direcțiile de dezvoltare din actele strategice elaborate, bibliotecile publice brașovene se pot implica în următoarele domenii

– turism - prin inițierea unor programe de educație turistică și crearea de itinerarii în zone convergente prin acțiunea comună a mai multor biblioteci publice – de pildă Ghimbav-Codlea sau Cristian-Râșnov-Bran-Moieciu-Fundata - sprijinind eforturile administrației și comunităților

– educația în domeniul tehnologiilor informației, stimulând inovația și pregătind comunitatea să facă față cerințelor societății informaționale - prin cursuri de inițiere în folosirea computerului, incluzând toate categoriile de vârstă și socio-profesionale, organizarea unui festival de știință și laborator de inovație, alături de ceilalți parteneri educaționali – susținând educația permanentă și deci dezvoltarea durabilă, inteligentă și incluzivă

– industrii culturale și creative prin susținerea inițiativelor, a antreprenoriatului și a cooperării antreprenoriale din domeniu (ateliere și cluburi de creativitate, organizarea de concursuri, testări de idei în laboratoarele de inovație)

– educația pentru protecția mediului și promovarea producției rurale locale prin implicarea în organizarea Bursei agricole, informând, promovând și atrăgând participarea micilor întreprinzători grație rețelei de biblioteci publice din județ

În consecință, se impune implicarea bibliotecilor publice din județul Brașov, ca un agent al dezvoltării și creșterii economice, în proiecte integrate și coordonate, legate de turism, industrii culturale și creative, educația pentru tehnologia informării și mediu, în cooperare cu alți parteneri, care să vină în întâmpinarea nevoilor administrației și comunităților locale.

Din perspectiva educațională și a consumului cultural, bibliotecile publice oferă servicii educaționale și culturale prin colecțiile lor comunităților. Alături de instituțiile educaționale

formale – școlile – bibliotecile publice pot completa oferta educațională și susține efortul autorităților în domeniu, prin asistența acordată în procesul educativ, contribuția la o educație specializată, crearea de instrumente și platforme de educație alternativă, ajutând învățământul pe toate nivelele. Ultimele studii la nivel european arată alienarea elevilor de sistemul actual de învățământ și absența motivației de a învăța, educația de azi fiind inadecvată cu nevoile pieței și aspirațiile tinerilor. Educația pentru lectură trebuie să fie o prioritate cu atât mai mult cu cât studiile privind consumul cultural indică grave deficiențe. Conform Barometrului de consum cultural pe anul 2010, partea a doua, 43% dintre români declară că nu citesc deloc (http://www.culturadata.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=308%3Abarometrul-de-consum-cultural-2010adouaparte&catid=44%3Abarometrul-de-consum-cultural&Itemid=142) (anexa 1). Aceasta se traduce prin lipsa sistemică de performanță la nivel instituțional și absența de performanțe școlare, eșecuri repetate la examenul de bacalaureat, neintegrarea pe piața muncii la nivel individual.

În consecință, se impune necesitatea formulării, aplicării și susținerii unor politici privind educația pentru viață și educația pentru lectura publică în biblioteci publice, împreună cu parteneri profesionali strategici naționali (Ministerul Educației, Ministerul Culturii, ANBPR și alte asociații profesionale, AER – Asociația Editorilor din România etc.) și cu partenerii comunitari locali.

Din perspectivă informațională și culturală, bibliotecile publice din județul Brașov sunt adesea unica instituție de informare și manifestări culturale pentru comunitate, la nivel local, biblioteca având rol de importanță strategică în cadrul societății informației, conform definiției din Legea Bibliotecilor 334/2002, republicată și actualizată cu modificările în vigoare. Astfel, biblioteca publică asigură accesul fără discriminare, gratuit, tuturor cetățenilor la informație, fiind o instituție democratică și capabilă să contribuie la coeziunea socială. În același timp, biblioteca publică prin inițiativele și serviciile ei generează evenimente culturale comunitare, refăcând solidaritatea acesteia.

În consecință, se impune antrenarea sistemului bibliotecilor publice din județul Brașov ca factor activ în plan social, după modelul bibliotecii ca al treilea spațiu, în proiecte și activități care vizează coeziunea comunităților.

4.2. Oportunități și pericole care pot afecta dezvoltarea sistemului de biblioteci publice a județului Brașov

Analiza mediului extern a Sistemului județean de biblioteci publice Brașov a identificat un set de oportunități și amenințări care pot facilita, respectiv frâna procesul de dezvoltare a serviciilor de bibliotecă din sistem. Acestea sunt

Oportunități

Proces susținut de programul:

21

(1) Buna guvernare

- existența pe diferite nivele (metropolitan, județean, național și european) a politicilor de dezvoltare, agendelor și planurilor de lucru care au stabilit obiective și priorități, printre care cele vizând coeziunea socială prin

- îmbunătățirea accesului și a utilizării tehnologiilor informației și comunicațiilor
- promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei prin investițiile în educație, competențe și învățarea pe tot parcursul vieții
- adecvarea sistemului județean de biblioteci publice la nevoia de reconfigurare a identității locale și de coeziune a comunităților, ca principală instituție comunitară, facilitator și instrument public de dezvoltare socială

(2) Relații sociale, imagine publică și echitate socială

- biblioteca publică este apreciată drept locul cel mai răspândit unde se poate consuma cultura (Barometrul de consum cultural pe 2007, 2009) și păstrează echilibrul social prin accesul deschis și nediscriminatoriu

- 70% din populație consideră că biblioteca este necesară (Sondaj CURS 2010)
- îmbunătățirea poziției și imaginii bibliotecilor publice în comunitate odată cu accesul gratuit pentru public la internet
- modernizarea și dezvoltarea infrastructurii sistemului județean de biblioteci publice încadrate în planurile de dezvoltare durabilă județeană și locale
- creșterea frecvenței vizitelor la bibliotecă
- 94% din utilizatorii bibliotecilor publice din județ au rezolvat probleme personale și profesionale prin apelul la bibliotecă
- deschiderea managementului BJBV față de inițiativele personalului și aplicarea metodelor participative în desfășurarea unor programe de succes și apreciate de public
- diversificarea și crearea unor servicii noi în biblioteci, în strânsă legătură cu domeniile de dezvoltare: educație, asistență socială, identitate culturală
- colaborarea cu studenții și facultățile de profil

(3) Creștere economică

- existența unor exemple de succes din rândul bibliotecilor publice din județul Brașov care au inspirat inițiative antreprenoriale și au susținut accesarea de finanțări pentru agricultură
- potențialul sistemului județean de biblioteci publice de a oferi resurse de educație informală necesare formării profesionale și antreprenoriale
- capacitatea bibliotecii publice de a contribui la dezvoltarea turismului prin proiecte integrate, derulate în cooperare între mai multe localități
- interesul de a stimula inovația și de a colabora cu partenerii din domeniul tehnologiei informațiilor și comunicării, industriilor creative, pentru o dezvoltare durabilă, ecologică, inteligentă

(4) Educație

- poziția centrală a bibliotecilor publice, aproape de instituțiile educaționale, publice și alte spații comunitare, încurajează parteneriatele cu acestea și implicarea în domeniul educației
- bibliotecile publice sunt principalul furnizor de educația informală și nonformală în comunitate, mai ales în utilizarea TIC
- Alianța Digitală pentru România – platformă multisectorială dedicată incluziunii sociale, în care ANBPR, incluzând și bibliotecile publice din județul Brașov, este membru
- starea actuală a sistemului de învățământ – rezultate școlare slabe, abandon școlar, lipsa de performanță și mai ales absența motivației de a învăța – impune asocierea bibliotecilor publice la efortul școlii în vederea îmbunătățirii situației școlare și pentru schimbarea politicilor publice, în calitate de partener în diferite proiecte

Amenințări

(1) Buna guvernare:

- existența unor legi proaste privind actul de cultură și instituțiile de cultură
- lipsa unor politici clare specifice bibliotecilor și lecturii publice și/sau incoerenta lor aplicare
- prelungirea crizei
- evoluția demografică negativă

(2) Relații sociale, imagine publică și echitate socială

- concepția conservatoare a publicului, comunității, autorităților și stakeholderilor vizavi de biblioteca publică, văzută și asociată în mentalul colectiv ca un spațiu de lectură și cultură
- percepția larg împărtășită la nivelele de decizie politică și administrativă că bibliotecile sunt o instituție demodată și o povară financiară pentru comunitate
- insuficienta conștientizare de către comunitate a rolului multifuncțional al bibliotecii în comunitate – principala sursă de informare, acces, educație, comunicare și socializare, centrul cultural al comunității
- neadekvarea suficientă a serviciilor oferite la nevoile grupurilor țintă și ale comunității

(3) Creștere economică

- criza economică și consecințele ei – bugete reduse, norme legislative care permit reducerea personalului prin excepții de la lege, asimilarea bibliotecarilor din mediul rural la aparatul propriu UAT și sacrificarea lor pentru încadrarea în normele de personal acceptate

(4) Educație

- biblioteca digitală și serviciile de bibliotecă online sunt încă deziderate
- evoluția rapidă a tehnologiei informației necesită eforturi permanente pentru actualizare în aria infrastructurii IT (hard și soft)
- existența surselor alternative și concurente de informare

4.3. Centralizarea concluziilor analizei situației existente (Analiza SWOT)

Pe baza datelor și a metodologiei de aplicare a analizei SWOT prezentate, participanții la atelierul de planificare strategică de la Brașov (24-25 iulie 2013) au parcurs un exercițiu de analiză a mediului intern și extern a sistemului județean de biblioteci publice a cărui rezultate sunt prezentate mai jos:

MEDIUL INTERN (al domeniului studiat – SISTEMUL DE BIBLIOTECI PUBLICE DIN JUDEȚUL BRAȘOV)		
Resurse	Puncte Tari (+) Avantaje	Puncte Slabe (-) Dezavantaje
Fizice	<p>Spații</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rețea de 33 biblioteci publice funcționale extinsă în tot județul (7 biblioteci municipale și orașenești și 26 de biblioteci comunale) - BJ sediu situat central, 6 filiale - Departamente specializate: Formare continuă, Centru de Informare Comunitară, Artă, Limbi străine – engleză, franceză, maghiară - Centru de excelență pentru copii cu vârste între 0-14 ani - În mediul rural, poziția centrală, aproape de școală și primărie, acces facil pentru comunitate <p>Acces la utilități</p> <ul style="list-style-type: none"> - Încălzire centrală pentru BJ, unele biblioteci din urban și rural, restul încălzire cu sobe - Telefonie și internet pentru BJ, bibliotecile din rural și urban – cele selectate în Programul Biblionet – 38 - Sisteme de supraveghere - BJ, bibliotecile din județ din Programul Biblionet <p>Dotări</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mobilier pentru documente de bibliotecă și accesul utilizatorilor - Computere pentru bibliotecari în BJ și în 38 biblioteci din județ - Laptop-uri pentru centrul județean de formare - 11 - Computere cu acces pentru public - 33 de centre CIP în 	<p>Spații</p> <ul style="list-style-type: none"> - lipsa sediu stabil - lipsa proprietății asupra spațiilor - lipsa unei săli adecvate evenimentelor - clădiri vechi, improprii, solicită restaurări - mărirea spațiului medie spre mică la nivel rural <p>Acces la utilități</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posibilități reduse de conectare și administrare rețele internet în mediul rural <p>Dotări</p> <ul style="list-style-type: none"> - Amenajare inadecvată scopului - Grad mare de uzură al echipamentului IT dedicat personalului - Mobilierul este învechit, nu oferă facilități pentru cerințe moderne - Accesibilitatea scăzută a persoanelor cu dizabilități

	<p>județ și 11 în BJ</p> <ul style="list-style-type: none"> – Videoproiectoare, scannere, imprimante în BJ, bibliotecile publice din Programul Biblionet. <p>Colecții</p> <ul style="list-style-type: none"> – Colecții de documente de bibliotecă tradiționale (cărți, periodice) și moderne (audio-video, sistem Daisy pentru persoane cu deficiențe de vedere, baze de date juridice Legis și EuroLegis) 	<p>Colecții</p> <ul style="list-style-type: none"> – Colecțiile bibliotecilor publice sunt învechite, în special cele multimedia – Documentele de bibliotecă achiziționate insuficient, procent redus de documente audio-video, deloc e-book, audio-book. – Colecții neatractive pentru grupul adulți activi – Informatizarea bibliotecilor, biblioteca digitală redusă
Umane	<ul style="list-style-type: none"> – Vârsta medie 30-40 ani – Personalul bine pregătit – Expertiza personalului în accesarea fondurilor extrabugetare și disponibilitatea pentru inovare – Capacitate internă de instruire a personalului – Disponibilitatea, deschiderea personalului 	<ul style="list-style-type: none"> – Personal majoritar feminin, numeric în scădere ca urmare a pensionărilor și reducerilor – Lipsa tinerilor – Lipsă personal calificat în comunicare și PR – Supraîncărcarea oamenilor pregătiți – Personal insuficient și stressat – Personal nemotivat financiar – Lipsa importanței sociale – Percepția publică tradițională (meserie închisă fără posibilitate de dezvoltare) – Neatractivitate profesională – 6 biblioteci comunale funcționează cu jumătate de normă – Reticență în folosirea voluntarilor, atitudine conservatoare
Sociale	<p>Servicii furnizate beneficiarilor</p> <ul style="list-style-type: none"> – Servicii gratuite – Servicii adaptate pe categorii de vârstă – Spațiu gratuit pentru evenimente culturale <p>Relații publice, comunitare</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cea mai activă instituție culturală – Parteneriate bune cu alte instituții și organizații de cultură – Apartenența la o rețea profesională 	<p>Servicii furnizate beneficiarilor</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lipsa serviciilor pentru categoriile adolescenți și adulți activi <p>Relații publice, comunitare</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lipsă de eficiență – Vizibilitate redusă – Nevoie de îmbunătățire a comunicării intra și inter-instituționale – Lipsă input intervenție

Consiliul Județean Brașov
Biblioteca Județeană „George Barițiu”

Brașov, B.dul Eroilor nr 33 - 35, jud. Brașov, tel: 0268/419338; fax: 0268/415079
www.bjbv.ro, e-mail: bjblgb@rdsbv.ro

	<ul style="list-style-type: none">- Inițierea procesului de planificare- Existența relațiilor amiabile cu utilizatorii- Creșterea numărului de parteneriate active	<ul style="list-style-type: none">- Prezența „aerelor de funcționar”- Impresie defavorabilă- Relații slabe cu mass-media- Capacitate scăzută de lobby și advocacy a instituțiilor la nivelul administrației publice locale
Financiare	<ul style="list-style-type: none">- Apariția resurselor de finanțare extrabugetare- Creșterea eficienței managementului financiar	<ul style="list-style-type: none">- Bugetele alocate bibliotecilor publice acoperă de regulă cheltuielile cu personalul și întreținerea minimală, excepție BJ.- Bugetele alocate pentru achiziționarea colecțiilor în continuă diminuare.- Lipsa unui buget de promovare- Capacitate scăzută de atragere a surselor de finanțare extrabugetare- Deficiențe ale legii sponsorizării- Aplicarea procedurilor de elaborare și asumare a bugetelor

MEDIUL EXTERN (al domeniului studiat – SISTEMUL DE BIBLIOTECI PUBLICE DIN JUDEȚUL BRAȘOV)	
Oportunități (+)	Pericole (-)
<p>Politici de dezvoltare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obiectivele tematice ale politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020, corelate cu Agenda Culturală Europeană și Planul de Lucru pentru Cultura a UE (2014 – 2020) care asigură surse financiare pentru susținerea domeniului cultural - Strategia Sectorială în domeniul Culturii și Patrimoniului Național pentru perioada 2014-2020. - Strategia de Dezvoltare a Județului Brașov - orizonturi 2013-2020-2030, realizată de Agenția de Dezvoltare Durabilă a Județului Brașov în parteneriat cu Consiliul Județean Brașov - Strategia de Dezvoltare Durabilă Integrată a Zonei Metropolitane Brașov 2014-2020, elaborată de Agenția Metropolitană Brașov - PIDU pentru polul de creștere Brașov <p>Relații sociale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea managementului prin aplicarea metodelor participative - Lobby cu ajutorul parlamentarilor pentru schimbarea legilor - Dezvoltarea unor servicii în strânsă corelare cu domeniile de dezvoltare: educație, asistență socială, identitate culturală - Colaborare cu studenții și facultățile de profil <p>Infrastructură</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii sistemului județean de biblioteci publice încadrate în planurile de dezvoltare durabilă județeană și locale 	<p>Politici de dezvoltare</p> <ul style="list-style-type: none"> - legi proaste privind actul de cultură și instituțiile de cultură - prelungirea crizei - evoluția demografică <p>Relații sociale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Involuția imaginii publice <p>Infrastructură</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evoluția rapidă a tehnologiei informației necesită eforturi permanente pentru „up date” (actualizare) – aria infrastructurii ITC hard și soft

4.4. Rezultatele exercițiului de definire și prioritizare a problematicii sistemului de biblioteci publice a județului Brașov

În cadrul atelierului de planificare strategică (Brașov, 24-25 iulie 2013) participanții au fost implicați în derularea unui exercițiu de prioritizare a problemelor identificate. Exercițiul a definit obiectivul general și obiectivele strategice ale dezvoltării instituționale a sistemului de biblioteci publice a județului Brașov:

Obiectivul general: Dezvoltarea Sistemului BPJ_Bv în cel mai performant partener strategic în domeniul informării și formării (educației informale), recunoscut, apreciat și susținut de membrii comunității brașovene și de partenerii sectoriali externi.

Obiectivul specific (1): Creșterea capacității instituționale a SBPJBV având ca principal rezultat securizarea resurselor necesare funcționării și dezvoltării

Obiectivul specific (2): Diversificarea și modernizarea ofertei serviciilor bibliotecilor publice.

Obiectivul specific (3): Promovarea parteneriatului public/ public/ privat, aplicat în toate domeniile dezvoltării instituționale și implicarea activă în parteneriatele de dezvoltare administrativ teritoriale și sectorial - profesionale.

5. Definierea și proiectarea elementelor de planificare strategică (pentru perioada 2014-2020)

5.1. Misiunea SBPJBV

Sistemul de Biblioteci Publice a județului Brașov are misiunea de a transmite cunoaștere prin intermediul tuturor resurselor disponibile, de a oferi în mod gratuit, nediscriminatoriu servicii performante de informare, educație, socializare, un sistem centrat pe comunitate, o sursă de idei, inspirație și inovare.

5.2. Un sistem de referință pentru viziunea SBPJBV

“Al treilea spațiu” (The Third Place) este un mediu social diferit de cele două medii sociale obișnuite, de acasă și de la locul de muncă.

“Third places” sunt “ancore” ale vieții comunității, importante pentru societatea civilă, democrație, angajamentul civic, unde oamenii se retrag din celelalte două medii pentru a interacționa cu alți membri ai comunității, a stabili noi conexiuni și a-și reface resursele de energie și creativitate.” (Ray Oldenburg, The Great Good Place, 1989)

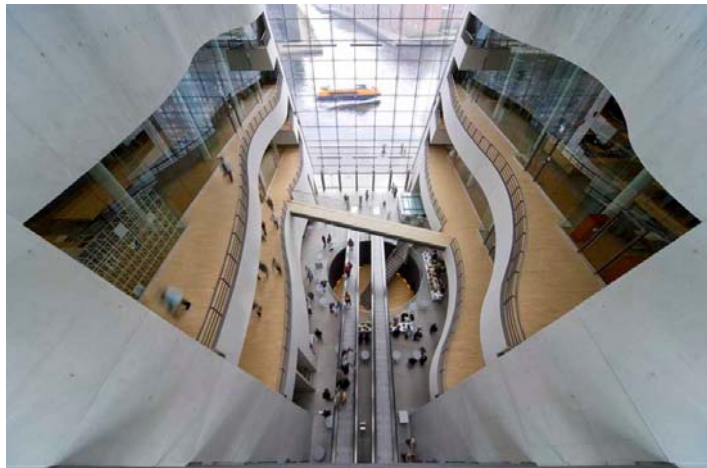
Toate societățile au deja locuri de întâlnire informale; ceea ce este nou în timpurile moderne este intenționalitatea de a le institui ca spații vitale pentru nevoile actuale ale societății.

Caracteristicile celui de “al treilea loc” sunt:

Spațiu neutru – toată lumea se simte ca acasă, nimeni nu este obligat să fie gazdă;

Spațiu de reechilibrare a rolurilor sociale – indivizii nu au roluri stabilite, așa cum se întâmplă în celelalte două locuri din viața lor, pot fi oricine vor;

Spațiu foarte accesibil – aproape pentru mulți (la distanță de mers pe jos);

Conversația și schimbul de idei sunt activități principale;

Design simplu – atmosferă relaxată, antrenantă

Un loc de întâlnire pentru prieteni vechi și noi, dar mai ales, pentru oamenii locului.

5.3. Viziunea SBPJBV

Sistemul de Biblioteci Publice Brașov – rețea de centre de dezvoltare comunitară prin excelență: spații devenite simboluri ale identității culturale locale, prietenoase, accesibile permanent și nediscriminatoriu, deschizând interesul publicului spre noi domenii culturale, facilitând accesul la cele mai noi informații și tehnologii, astfel creând noi oportunități de dezvoltare.

5.4. Obiectivele strategice ale dezvoltării SBPJBV

Obiectivul General – Dezvoltarea SBPJBV în cel mai performant partener strategic în domeniul informării și formării (educației informale), recunoscut, apreciat și susținut de membrii comunității brașovene și de partenerii sectoriali externi.

Obiectivul Strategic 1. – Creșterea capacității instituționale a SBPJBV, având ca principal rezultat securizarea resurselor necesare funcționării și dezvoltării.

Obiectivul Strategic 2. – Diversificarea și modernizarea ofertei serviciilor bibliotecilor publice.

Obiectivul strategic 3. – Aplicarea parteneriatului public/ public/ privat în toate domeniile dezvoltării instituționale și implicare activă în parteneriatele de dezvoltare administrativ teritoriale și sectorial - profesionale.

Pentru Obiectivul Strategic 1

Obiectiv specific 1.1. – Creșterea capacității manageriale în vederea asigurării resurselor (materiale, financiare)

Măsur:

- Dezvoltarea competențelor manageriale prin participarea la cursuri de perfecționare, aplicarea metodelor moderne de management în funcționarea și dezvoltarea instituției, inițierea și permanentizarea procesului participativ de planificare multianuala a funcționării dezvoltării instituționale.
- Dezvoltarea capacității instituționale de lobby și advocacy.
- Dezvoltarea unui sistem instituțional de monitorizare și evaluare a dezvoltării instituționale, a impactului acestei asupra dezvoltării locale – județene.

Obiectiv specific 1.2. – Asigurarea resurselor umane necesare funcționării și dezvoltării și dobândirea de performanțe profesionale

Măsur:

- Elaborarea și aplicarea Programului de dezvoltare a performanțelor profesionale a angajaților instituției, crearea echipelor de proiect.
- Dezvoltarea partenerială a unui program de asigurare a resurselor umane necesare dezvoltării SBPJBV.

Obiectiv specific 1.3. – Promovarea și materializarea conceptului ”Biblioteca - al treilea spațiu”, simbol ale dezvoltării urbanistice și identității comunitare

Măsur:

- Organizarea de campanii de informare și conștientizare publică – Biblioteca ”al treilea spațiu”.
- Evaluarea detaliată a nevoilor/oportunităților de dezvoltare a infrastructurii culturale (SBPJBV) și inițierea partenerială a proiectelor de infrastructură culturală în cadrul proiectelor de dezvoltare urban.,
- Modernizarea infrastructurilor bibliotecilor publice.
- Facilități pentru utilizatorii cu dizabilități locomotorii, echipamente adecvate pentru alte tipuri de disfuncții.
- Implementarea unor sisteme automatizate de bibliotecă, care să permită partajarea resurselor, lucrul în rețea și dezvoltarea de noi servicii.

Obiectiv specific 1.4. – Îmbunătățirea imaginii publice în vederea asigurării susținerii comunitare

Măsuri:

- Implementarea marketingului de bibliotecă prin programul anual de marketing instituțional al SBPJBV pe baza priorităților identificate de către grupul de cercetare - dezvoltare instituțională și organizarea și aplicarea campaniilor de informare, conștientizare, promovare publică cuprinse în programul anual.

- Susținerea și facilitarea desfășurării activităților comunitare în cadrul instituțional al SBPJBV.

Pentru Obiectivul Strategic 2

Obiectiv specific 2.1. – Diversificarea și modernizarea serviciilor instituționale

Măsuri:

- Facilitarea utilizării creative a mijloacelor de comunicare media.

- Servicii de bibliotecă ușor de utilizat, confortabile și atractive.

- Completarea colecțiilor cu documente digitale și digitalizate, în scopul extinderii accesului la informații, al conservării și valorificării colecțiilor tradiționale de bibliotecă.

- Implementarea catalogului online și a softului de bibliotecă integrat pentru sistemul județean de biblioteci publice, realizarea de biblioteci digitale on-line.

Obiectiv specific 2.2. – Programe de informare, educare și recreere pentru întreaga comunitate – grupuri sociale țintă incluse în oferta de servicii – copii, adolescenți, adulți, vârstnici

Măsuri:

- Servicii performante adresate copiilor la un standard de bune practici de nivel internațional.

- Programe speciale pentru categoriile defavorizate, care să le faciliteze comunicarea în spațiul bibliotecii, să le formeze și să le dezvolte interesul pentru acest tip de consum cultural.

- Flexibilizarea relațiilor între bibliotecă și utilizatori, în special prin adaptarea programelor de lucru la nevoile exprese ale cititorilor și la timpul disponibil al acestora.

- Inițierea de parteneriate cu școlile, instituțiile publice și organizațiile culturale din zonă pentru configurarea unei oferte complexe, care să includă pe lângă carte și alte bunuri culturale.

- Încurajarea bibliotecilor de a furniza resurse educaționale complementare și de a comunica cu tinerele generații prin practici digitale.

- Îmbunătățirea competențelor utilizatorilor prin cursuri pentru diverse competențe în viața de zi cu zi.

Obiectiv specific 2.3. – Includerea noilor domenii ale dezvoltării teritoriale în oferta de servicii – regenerare/dezvoltare urbană, antreprenoriat, industrii culturale și creative.

Măsuri:

- Dezvoltarea colecțiilor specifice domeniilor de dezvoltare.
- Dezvoltarea programului de educație financiară, antreprenorială pentru copii și tineri.

Obiectiv specific 2.4. – Educația civică – culturală, instrumentul (re)construcției identității locale/ județene ”brașovene”

Măsuri:

- Promovarea voluntariatului – crearea și dezvoltarea serviciilor furnizate de grupurile de voluntari.
- Promovarea civismului corporatist (RSC), a filantropiei și mecenatului.

Pentru Obiectivul Strategic 3

Obiectiv specific 3.1. - Cooperarea în procesul dezvoltării teritoriale prin participare în elaborarea și aplicarea politicilor de dezvoltare locală, metropolitană, județeană, regională.

Măsuri:

- Participare activă în parteneriatul dezvoltării locale (partener principal în dezvoltarea rurală), metropolitane, județene și regionale pentru:

Dezvoltare urbană:

- Crearea spațiilor artistice și culturale publice și a instituțiilor culturale.
- Promovarea orașelor inclusive cultural (managementul diversității culturale în orașe).

Dezvoltare economică:

- Promovarea dezvoltării turismului cultural și a industriilor asociate.
- Promovarea industriilor culturale și creative (ICC), a parteneriatelor creative de succes, incluzând impactul lor pozitiv.
- Conștientizarea și activarea autorităților coordonatoare și a operatorilor economici din sectorul cultural.

- Promovarea influenței efectelor industriilor culturale și creative (ICC) în ansamblul economiei locale și județene.

Dezvoltare de mediu

- Promovarea educației ecologice;
- Conștientizarea și activarea populației cu privire la problemele de mediu locale – globale, conservarea energiei și a resurselor sale regenerabile.
- Dezvoltarea colecțiilor specifice de mediu

Obiectiv specific 3.2. - Dezvoltarea rețelelor de cooperare sectorială – profesională: pol de dezvoltare/ centru de resurse al rețelelor locale, metropolitane, județene, regionale; promotor activ al rețelelor naționale și internaționale

Măsurile:

- Dezvoltarea relațiilor de cooperare intrainstituționale la nivel metropolitan și județene (proiecte comune de dezvoltare),
- Participare activă a reprezentanților SBPJBV în cadrul asociației profesionale naționale (ANBPR).
- Implicare în elaborarea politicilor culturale (locale, naționale, ca pol sectorial național).
- Dezvoltarea relațiilor de colaborare internaționale și a reprezentării SBPBv în forurile de conducere ale acestora .

5.5. Convergența Strategiei SBPJBV

Convergența - corelarea obiectivelor, măsurilor Strategiei de Dezvoltare a SBPBV pentru perioada 2014 – 2020, cu elementele similare din documentele de planificare (politicile) de rang superior: administrativ – teritoriale la nivel județean (incluzând nivelul microregional metropolitan¹ (**Anexa 5**) și sectorial – culturale la nivelele național² (**Anexa 6**) și european³ (**Anexa 7**), sunt prezentate în **Anexa 8**.

¹ Strategia de Dezvoltare a județului Brașov orizonturi 2014 – 2020 – 2030 și Strategia de Dezvoltare Durabilă a Zonei Metropolitane Brașov pentru perioada 2012 – 2020.

² Obiectivele Ministerului Culturii și Patrimoniului Național (Art.4/ HG 90/2010),

³ Work Plan for Culture 2014 – 2020, (Official Journal of European Union, C325/1, 2.12.2010).

6. Planul de acțiuni

În conformitate cu metodologia, echipa BJBV de coordonare a procesului de planificare a transmis tuturor participanților la atelier și altor părți interesate structura Strategiei de dezvoltare a SBPJBV, însoțită de modelul fișei de proiect (**Anexa 9**) pentru completarea lor cu propuneri de proiecte. Totalitatea fișelor de proiect colectate alcătuiesc “Portofoliul de proiecte” al SBPJBV. Procesul de elaborare și colectare a fișelor de proiecte este permanent.

Aceste fișe de proiect sunt prioritizate pe baza indicatorilor predefiniți în etapa de planificare strategică. Aceștia sunt:

- Scopul proiectului să fie corelat cu obiectivele și măsurile strategiei,
- Numărul de beneficiari direcți și sau indirecti,
- Valoarea bugetul proiectului și asigurarea surselor de elaborare, (co și pre) finanțare a acestuia, sustenabilitatea funcționării post implementare.

Acești indicatori pot fi modificați periodic în funcție de solicitările partenerilor sau schimbările din mediul exterior (aparitia de noi oportunități).

În urma prioritizării fișelor de proiect transmise de către participanții la procesul de planificare, a fost alcătuit **Planul de Acțiuni al BJBV**, prezentat în **Anexa 10**.

7. Aranjamente instituționale pentru implementarea strategiei SBPJBV

Implementarea și coordonarea strategiei de dezvoltare a sistemului județean de bibliotecă publice este o sarcină complexă, care depășește capacitatea unei singure instituții. Există 3 alternative de a aplica strategia și planul de acțiuni stabilit

7.1. Instituții publice responsabile pentru administrarea proceselor de planificare

Coordonarea implementării poate fi asigurată de departamente specializate de specialiști care activează în instituții de rang superior, cu responsabilități legale date de documentele de înființare și funcționare în domeniul planificării teritorial-administrative sau sectorial-cultural. În cazul sistemului județean al bibliotecilor publice aceste instituții sunt Consiliile Județene (prin Agențiile de Dezvoltare Județeană, acolo unde există) pentru planificarea administrativ-teritorială și Direcțiile Județene pentru Cultură pentru planificarea cultural-sectorială. Avantajul acestui tip de coordonare a procesului de

planificare îl constituie faptul că aceste instituții pot să coreleze fluent planificarea administrativ-teritorială (orizontală) cu cea sectorială (verticală), eliminând un nivel de negociere (local-județean) și având capacitate sporită pentru promovarea documentelor de planificare la nivelul deciziei publice de rang județean.

7.2. Implementarea prin departamentele instituției inițiatoare

Această structură de implementare a documentelor de planificare și strategie înseamnă repartizarea internă a sarcinilor de monitorizare și evaluare ca “activitate normală” unor departamente din cadrul BJBV. Avantajul constă în lipsa unor structuri paralele, dar dezavantajul este că deseori structurile nu au capacitatea de a îndeplini noile și complexe sarcini, iar colectarea datelor se poate dovedi dificilă.

7.3. Consorțiul comunitar cultural

Acest model se bazează pe o structură partenerială, comunitară, cu reprezentarea tuturor părților interesate în procesul aplicării planurilor de dezvoltare instituțională. Aceasta structură poate fi construită informal, pe parcursul procesului de planificare pentru ca la final să dobândească o identitate separată (dacă părțile interesate au capacitatea și atitudinea necesară susținerii ei) sau poate acționa ca un comitet consultativ pentru un cadru organizat similar cu cele descrise la punctele 1 și 2.

Dezvoltarea acestor structuri presupune asigurarea infrastructurii de funcționare (spații amenajate, dotări, echipamente direct sau în cadrul unui Centru de dezvoltare) cât și investiții “soft” în creșterea capacității organizaționale de management partenerial al dezvoltării locale. Structurile de tip 1 și 2 pot să asigure secretariatul, suportul logistic permanent și asistența directă de specialitate până la maturizarea instituțională a structurii de tip 3, manifestată prin înființarea și funcționarea unui nivel executiv.

Cele mai bune practici de facilitare comunitară din proiectele de dezvoltare locală din România arată că pe termen lung, Consorțiul Comunitar Cultural poate acoperi și susține participarea tuturor părților interesate în procesul dezvoltării (cetățeni, autorități, ONG-uri, societate civilă, operatori economici), asigurând un parteneriat stabil bazat pe interese comune. Acest consorțiu poate fi asimilat cu structuri parteneriale, de cooperare intercomunitară și intersectorială existente deja în zone (de exemplu în Brașov există un protocol de colaborare sub numele Consorțiu cultural Corona între instituțiile culturale, ong etc. care urmează să se înființeze ca asociație non guvernamentală în ianuarie 2014).

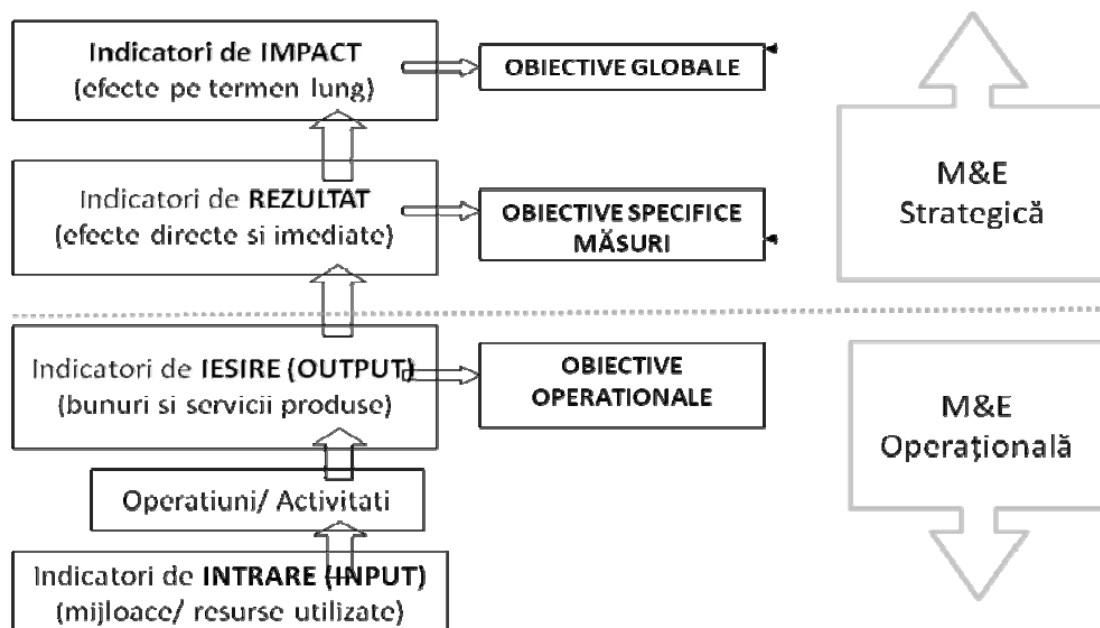
Aceste tipuri de structuri vor fi implicate continuu în aplicarea ciclurilor de planificare (elaborare – implementare – revizuire periodică), iar în cazul implementării, principala sarcină va fi aceea de monitorizare și evaluare.

8. Monitorizare și evaluare a implementării strategiei SBPJBV

Monitorizare și evaluare (M&E) reprezintă o observare continuă și o analiză periodică a evoluției diferențelor dintre valorile indicatorilor prestabiliți în perioada de planificare (în cadrul etapei 1, Analiza situației existente) și valorile aceluiași indicatori realizați pe parcursul implementării documentelor de planificare.

Indicatorii de M&E pot fi clasificați în:

(1) Indicatori de M&E cantitativi, corelați cu elementele de planificare, prezentați în figura de mai jos.

Astfel:

- Indicatorii de IMPACT – definesc efectele pe termen lung asupra unor largi grupuri (țintă), a atingerii obiectivelor generale stabilite prin procesul de planificare.

- Indicatorii de REZULTAT – definesc efectele pe termen scurt, imediate, asupra beneficiarilor serviciilor sau produselor furnizate prin aplicarea acțiunilor/ proiectelor cuprinse în Planul de Acțiuni.

- Indicatorii de IEȘIRE (OUTPUT) – definesc serviciile, bunurile culturale furnizate beneficiarilor prin aplicarea acțiunilor/ proiectelor cuprinse în Planul de Acțiuni.

Indicatorii de INTRARE (INPUT) - definesc resursele consumate pentru crearea și furnizarea serviciilor, bunurilor create prin activitățile proiectelor implementate.

Este recomandabil ca acești indicatori să fie identificați din baza indicatorilor colectați și prelucrați intern în cadrul sistemului național al bibliotecilor publice și stabilirea nivelului acestor indicatori să revină echipei de coordonare și managementului bibliotecii.

(2) Un alt tip de indicatori, extrem de importanți pentru M&E implementării, este reprezentat de indicatorii CALITATIVI sau de PERFORMANȚĂ, a căror structură și definire este prezentată în tabelul de mai jos:

Indicator de performanță	Descriere
Relevanță	În ce măsură obiectivele proiectului sunt relevante în relație cu nevoile identificate și prioritățile stabilite ?
Eficiență	Cum se regăsesc resursele alocate (inputs) în rezultatele (outputs) obținute ? Arată raportul dintre ieșiri (outputs), rezultate și/sau impact și resursele alocate (inputs) (în particular cele financiare) utilizate pentru realizarea acestora.
Eficacitate	Cât de mult a contribuit acțiunea/proiectul la atingerea obiectivelor de dezvoltare locale. Compară ce s-a făcut cu ceea ce a fost planificat inițial (compară ieșirile/outputs, rezultatele și/sau impactul realizate cu cele planificate).
Utilitate	Proiectul a avut un impact asupra grupului țintă în relație cu nevoile lor ?
Sustenabilitate (durabilitate/continuitate)	Ce schimbări sau beneficii pot fi așteptate și/sau dezvoltate după finalizarea proiectului/ acțiunii?

Sarcina creării și conducerii unui sistem de M&E revine structurilor de implementare prezentate anterior și se manifestă prin elaborarea și diseminarea la nivelul tuturor părților implicate prin rapoarte/ studii/ analize ale indicatorilor de M&E.

Indicatorii primari de monitorizare și evaluare a SBPBV au fost centralizați în tabelul din **Anexa 11**. Acești indicatori sunt cantitativi operaționali (intrări - resurse și ieșiri – servicii, produse furnizate). Dezvoltarea unor indicatori la nivelele tactic (rezultate) și strategic (impact) depinde de continuarea procesului de planificare (timp, resurse specifice alocate) și implicit de dezvoltarea capacității de management strategic participativ.

9. Concluzii ale procesului participativ de planificare

9.1. O abordare formală – instituțională

O strategie pentru biblioteci, în particular strategia de dezvoltare a SBPJBV este necesară pentru o dezvoltare armonioasă, coerentă, bazată pe nevoile reale ale comunității. Încurajată de legislația statului român aflată în vigoare (Legea cadru de descentralizării nr. 195/2006, Legea bibliotecilor nr. 344/2002), o asemenea strategie susține și principiile politice europene cheie:

Subsidiaritatea – o maximă politică și socială conform căreia responsabilitatea unei acțiuni publice, atunci când e necesară, trebuie să revină celei mai mici entități capabile să rezolve problema. El merge mână în mână cu principiul supleanței, care presupune că atunci când o problemă excede capacitățile unei entități mai mici, eșalonul superior are datoria să o susțină și să intervină în limitele principiului subsidiarității. Subsidiaritatea presupune a găsi **nivelul pertinent de acțiune publică**.

Descentralizare – constă în transferul de putere dinspre stat către persoane juridice de drept public distincte de el. Este procesul de aducere a deciziei **cât mai aproape de cetățeni**. Principalul avantaj al descentralizării este circulația informației de jos în sus, astfel încât deciziile la nivel macro să se ia în cunoștință de cauză asupra situației din teren. Nu constă în cedarea, din partea statului, a puterilor pe care vrea el să le cedeze, ci în a recunoaște comunităților dreptul de a-și rezolva ele însele problemele.

9.2. O abordare nonformală – comunitară

Ce înseamnă biblioteca publică pentru oameni și cum au reușit să rezolve problemele individuale grație ei rezultă din declarațiile celor care au apelat la resursele ei :

“La bibliotecă se organizează cursuri de operare pe calculator atât pentru copii, cât și pentru adulți.”

“Am căutat informații privind pensia de boală.”

“La bibliotecă am vorbit cu soțul meu care este în Germania. Nu a mai văzut copiii de un an și acum am vorbit pe messenger și i-a și văzut cu camera.”

“Am căutat pe internet oferte pentru Grecia.”

“Am căutat informații despre Drept, hotărâri și avize ale Curții Constituționale.”

“M-am interesat despre cum se pot confecționa podoabe de Crăciun.”

(Din răspunsurile utilizatorilor bibliotecilor din județul Brașov la sondajele Biblionet online)

Răspunsurile conturează o imagine complexă, biblioteca apare ca un spațiu multifuncțional, de educație și informare, de interacțiune și socializare, aflat la dispoziția diferitelor persoane.

Cum va arăta biblioteca după 7 ani, în viziunea și conform dorințelor bibliotecarilor, arată voința de schimbare a instituției și sistemului județean de biblioteci publice:

“As dori ca biblioteca comunei să fie o locație modernă, unde tinerii și nu numai să vină cu plăcere, o bibliotecă care pune la dispoziția publicului colecții de diverse tipuri de documente, cu scopul de a informa, educa, loisir (relaxa, distra), de a oferi accesul la informație, sub toate formele ei, și de a favoriza însușirea acesteia, un spațiu public de socializare, dezbateri de idei, discuții cu caracter civic, între generații diferite, în folosul comunității”.

(Bod)

“Rolul bibliotecii se va schimba în era digitală, tehnologia va influența întreaga activitate bibliotecară; biblioteca va deveni un centru de instruire și perfecționare, prin organizarea de workshopuri, instruirii video și cu materiale disponibile de pe web; biblioteca va fi loc de socializare și de învățare a practicii lecturii.

Oferta de servicii se va diversifica, se va plia pe cerințele comunității, urmărind să asigure optimizarea activității de bibliotecă, prin folosirea noilor tehnologii și ale noilor concepte psiho-sociale, în scopul unei cât mai mari incluziuni digitale.

Bibliotecarul va fi un artizan al informației, un analist și consilier în problemele comunicăției, un specialist în navigarea web și diseminarea / transmiterea informației, un educator social activ.

Un spațiu modern, dotat cu tehnologie IT și mobilier adecvat, pentru derularea optimă a activităților și proiectelor, un spațiu socio-uman, o „a treia casă”, în care utilizatorul își găsește răspunsuri, rezolvări, în care socializează și se promovează”.

(Fagaras)

Toate răspunsurile personalului bibliotecilor publice din județul Brașov la chestionarul aplicat de BJBV converg spre aceeași concluzie, viitoarea bibliotecă publică, a societății informației și cunoașterii, va deveni

“Un centru cultural educational si social al comunitatii, locul unde oamenii intalnesc oameni si informatii, locul unde se pun intrebarile si unde incep solutiile”.

(Prejmer)